

ÅRSRAPPORT 2022

-Tilbake til normalen?

Innholdsfortegnelse

KAP. I Leders beretning	5
2022 – Tilbake til normalen?	5
Aktivitet og oppslutning i 2022	5
Ressurser og organisering.....	6
Kap. II Introduksjon til bispedømmet og hovedtall	7
2.1 Biskop og bispedømmeråd	7
2.2 Sokn, prostier og bispedømmegrenser	7
2.3 Saemien Åålmege	7
2.4 Formål og samfunnsoppdrag	7
A Nøkkeltall pr prosti og for bispedømmet totalt:	8
B Utvalgte volumtall: antall døpte, konfirmerte, vigsler, gravferder, gudstjenester totalt og deltakere samlet, inkl. tall fra 2016 – 2021.	9
C Nøkkeltall for årsregnskapet.....	9
Kap.III Årets aktiviteter og resultater	10
1. Kirken åpner rom for tro	10
1.1 Forkynner evangeliet til mennesker gjennom hele livet.....	10
1.1.1 Opprettholde antall deltakere i gudstjenester	10
1.1.2 Flere menigheter inkluderer samisk språk i gudstjenestelivet.....	11
1.1.3 Oppslutningen om kirkelige handlinger holdes oppe.....	12
Kirkelig vigsel	12
Kirkelig gravferd.....	13
Oppslutningen om dåp	14
Konfirmasjon	15
Oppslutning om konfirmasjon.....	15
Regionale satsinger	16
Konfirmanttreffet i Nidaros	16
KonfAction	16
1.1.4 Barn og unge lærer om kirke og tro.....	16
Hva lykkes?	18
Hvorfor lykkes man?	18
Ungdomsdemokratiet i Den norske kirke.....	19
1.2 Fremmer verdier som utfordrer og som bygger et godt samfunn for alle	20

1.2.1 Kirken deltar aktivt i samfunnsdebatten og på ulike arenaer i det offentlige rom...	21
1.2.2 Kirken samhandler med ulike tros- og livssynssamfunn	21
«MODIGE MØTER – unge snakker om tro».....	22
1.3 Styrker gjennom sin organisering en levende og nærværende folkekirke.....	22
1.3.1 Rekruttering til kirkelige stillinger styrkes.....	22
Rekrutteringssituasjonen.....	22
Bemanningssituasjonen	23
Rekrutteringstiltak.....	23
1.3.2 Kompetanseutvikling styrkes.....	24
Fagdager	24
2. Kirken er der livet leves.....	25
2.1 Styrker kirken som kulturarena og forvalter av kulturarv for alle generasjoner.....	25
2.1.1 Flere deltakere på konserter og kulturarrangementet	25
2.1.2 Styrke og fornye kirkelig kulturarv nasjonalt og lokalt.....	26
Åpen kirke.....	26
Fagforum for kantorer og kirkemusikere.....	27
Samarbeid med andre	27
Pilegrimsarbeidet i Nidaros.....	27
Nasjonaljubileet 2030 – Norge i 1000 år	27
2.1.3 Skoler og andre aktører formidler kulturarven i kirken	28
Skole og barnehage – kirke-samarbeid	28
2.2 Bidrar til å virkeliggjøre bærekraftmålene – lokalt, nasjonalt og globalt.....	29
2.2.1 Flere menigheter med diakonal satsing.....	30
2.2.2 Kirken fremmer menneskeverd, fred, menneskerettigheter og vern om skaperverket.....	31
2.2.3 Den norske kirkes utslipp og miljøbelastning reduseres	32
2.3 Samhandler med organisasjonslivet, andre tro- og kirkesamfunn og offentlige, private og ideelle aktører.....	32
2.3.1 Samarbeid menighet og misjon styrkes	32
2.3.2 Den norske kirke synliggjør sin tilhørighet til den verdensvide kirke	33
2.3.3 Barne- og ungdomsorganisasjonene deltar inn i menighetene.....	33
3. Kirken er mer for flere	34
3.1 Gir tilhørighet og skaper gode møteplasser og fellesskap fysisk og digitalt.....	34
3.1.1 Kirkens digitale nærvær øker	34
Internett og intranett.....	36

Nyhetsbrev	36
Podkast	36
Pilegrimsprosjekt	36
Biskop Herborg og bispedømmerådet	36
TV-gudstjenester	37
Samarbeid på tvers	38
3.1.2 Universell utforming av og i styrkes kirken	38
3.1.3 Folkekirken tilbyr ulike møteplasser og fellesskap	39
3.2 Motvirker utenforskap og utforsker nye måter å være kirke på	39
3.2.1 Ungdomsarbeidet styrkes, og kirken er til stede på utdanningsinstitusjoner og i forsvaret	39
3.2.2 Kirkens rolle i sivilsamfunnet styrkes	41
3.2.3 Flere menigheter tilbyr fellesskap til nye i Norge	42
3.2.4 Kirken bidrar til nyskaping og innovasjon	42
3.3 Skaper en mangfoldig, rekrutterende og inkluderende arbeidsplass og frivillighetsarena	43
3.3.1 Kirkelige medarbeidere trives i jobben og har et inkluderende og likestilt arbeidsfellesskap (sykefravær og antall HELT MED-ansatte rapportert i del IV)	43
3.3.2 Flere engasjeres til frivillig tjeneste i kirken	43
3.3.3 Kirkens verktøy for digital samhandling utnyttes	44
3.4 Saemien Åålmege	45
Visitat	45
Det nye testamentet og salmebok på sørsamisk	45
Kontakt med Härnösand stift	45
Sannhets- og forsoningskommisjonens arbeid	46
3.5. Biskopenes virksomhet	46
IV Styring og kontroll i virksomheten	48
A Arbeidsmiljø	48
Medarbeiderundersøkelsen	48
Sykefravær	48
Rutiner for varsling av kritikkverdige forhold internt i virksomheten	48
B Likestilling, inkludering og mangfold	49
Kvinner i prestedtjeneste og ansatte med LHBT-identitet	49
Kvinneandel i presteskapet og ved bispedømmekontoret, i lederstillinger i presteskap, søknader og tilsettinger presteskap, sykefravær, permisjoner og lønn i prosent av menn.	50

C -Vurdering av internkontroll -overordnet vurdering av styring og kontroll i bispedømmet	51
V Vurdering av framtidsutsikter	52
Håpstejn	52
Utfordringer	52
Rekruttering.....	53
Økonomi	53
VI Årsregnskap 2022	54

Forsidefoto: Amanda Gerhardsen, Berre kommunikasjon /Nidaros bispedømmeråd. Fotografiet er tatt under Olavsfest i Nidarosdomen sommeren 2022 og viser korsalteret og kunstinstallasjonen «Gaia».

KAP. I Leders beretning

2022 – Tilbake til normalen?

Etter to år med pandemi og nedstenginger og ulike restriksjoner er samfunnet tilbake til normalen fra februar 2022. Men hvilken normal er det vi er kirke i?

Februar 2022 innebar også at krigen er tilbake på det europeiske kontinent etter 77 år uten fullskala krig. Krigen i Ukraina har medført ødeleggelse og død som vi ikke trodde vi skulle få se igjen i Europa. Dyrtid, fattigdom, flyktninger, energikrise, konflikt mellom folk, kirkesamfunn og nasjoner. Er dette den nye normalen?

Over år har Den norske kirke hatt nedadgående kurver når det gjelder medlemstall, frivillige, dåp, konfirmanter og gudstjenestedeltakere. Pandemien betydde en ekstraordinær dupp i oppslutningen. Klarer vi å ta tilbake det tapte?

I større grad er kirken «*herre i eget hus*» eller «*hjemme alene*» som noen har formulert det. Vi er en del av sivilsamfunnet som Norges største samfunnsaktør med 3.6 millioner medlemmer. Har vi tatt den posisjonen? Har vi klart overgangen fra å være statlig og kommunal til selvstendig sivilsamfunnsaktør? Har vi forstått den nye normalen?

Den nye normalen? Det handler om at verden er i endring, om at fremtiden er uforutsigbar, om at livet på kloden er sårbart og at våre liv som mennesker er sårbare. Hvem er vi som kirke i dette?

Den norske kirkes strategidokument for perioden 2022-2029 har inspirert oss til å reflektere og samtale om hvem vi er, hvor vi vil og hvordan vi skal gå den veien. En slik grunnleggende strategisamtale må fortsette. Fokus på oppdraget, hva det vil si å være kirke i vår tid, det oppleves helt nødvendig for oss fremover. Det er den nye normalen.

Helt fra 2017 har bispedømmet formulert en ambisjon om å fremstå *vennlig – viktig – modig – dyktig*. Vi opplever fremdeles at den er relevant i møte med de oppgaver og utfordringer vi står overfor og at den fungerer som en verdi å strekke oss etter.

Aktivitet og oppslutning i 2022

Gjenoppheving er et stikkord som kan dekke mye av det som har skjedd i lokalmenighetene i Nidaros i 2022. Gudstjenester, dåpshandlinger, trosopplæringstiltak, konfirmasjoner, vigslar og mye annet er tilbake for fullt i 2022. Oppslutningen om aktivitetene er klart større enn i 2020 og 2021, men noe mindre enn tilsvarende i 2019 - med noen unntak.

Nærmere om de ulike aktivitetene i 2022 viser vi til kap. 3. Vi vil gjerne få trekke frem noen viktige utviklingstrekk også her i innledningen.

Gledelig er det å registrere at antall dåp er stigende og også høyere enn i 2019 og at andelen døpte av fødte også er markant høyere i 2022 (64%) enn i 2019 (60%). Den utviklingen inspirerer til fortsatt fokus på dåp og å gjøre terskelen til dåp lavere. Vi ser samme utvikling når det gjelder vigslar. Er det satsingen på drop-in-dåp og drop-in-vigsel som bærer frukter?

Mer bekymringsfullt er det at oppslutningen på gudstjenestene er klart lavere i 2022 enn i 2019. Noe av den samme tendensen ser vi på oppslutningen om konserter og kulturangementer i kirkene. Vi ser også en stigning i antall frivillige i menighetene siste år,

men vi er et godt stykke unna antall frivillige før pandemien. Vi må satse videre på frivillighet også etter at frivillighetens år nå er over.

Det er også grunn til å stoppe ved at andelen kirkelige gravferder også er synkende blant kirkens medlemmer. I 2019 fikk 98% av våre medlemmer som døde en kirkelig gravferd. I 2022 er andelen nede i 94%.

Vi opplever at det har vært en vitalisering av ungdomsarbeidet og ungdomsdemokratiet i bispedømmet siste år. Dette har vært en bevisst satsing som har resultert i et aktivt ungdomsråd og flere større satsinger på store felles arenaer for konfirmanter på tvers av menigheter og prostier.

Samisk menighet i sørsamisk område arbeider svært godt og er viktig både med tanke på det kirkelige tilbudet og som en viktig medspiller i det sørsamiske miljøet. Menighetsrådet i sørsamisk menighet (SÅR) har engasjert seg tydelig i kampen for reindrift på Fosen etter at Staten ble dømt i Høyesterett i 2021 for å krenke grunnleggende menneskerettigheter. Arbeidet med en felles sørsamisk menighet på tvers av riksgrensen som et samarbeid mellom Nidaros og Härnösand, har hatt noe fremgang. Det har vært en rekke møter hvor saken er blitt drøftet med representanter fra både Nidaros og Härnösand. Det er positive signaler fra begge sider, men fremdriften venter på at det gjøres nærmere avklaringer om organisering av det samiske arbeidet i Härnösand stift.

Bispedømmets kommunikasjonsarbeid er klart styrket siste år. Vi når flere i sosiale kanaler, ser en god økning i antall følgere, treff på nett og mange gode oppslag i aviser og på TV. TV-sendte gudstjenester fra Nidarosdomen og Byåsen kirke har også fått svært mange seere.

Ressurser og organisering

Kirkemøtet 2022 gjorde sine første prinsippvedtak om kirkelig organisering. Dette handler om bedre ressursutnyttelse, om å skape en kirke som henger bedre sammen og sikre god ledelse og godt arbeidsmiljø for alle ansatte. Bispedømmerådet har en særlig oppgave i å samhandle med og involvere alle menighetsråd, fellesråd og de ansatte i kirken i Nidaros i prosessen fremover.

Rekrutteringssituasjonen til flere typer stillinger i bispedømmet er vanskelig. For bispedømmerådet er utfordringen å sørge for tilstrekkelig prestestetjeneste i alle sokn. Til enhver tid har vi opp mot 10 prestestillinger som er dekket av pensjonister og ikke-ordinerte vikarer. Det gjøres en god jobb for å finne gode løsninger fra både proster og personalavdelingen, slik at vi tross alt kan si at prestedekningen er forsvarlig. Og ikke minst gjøres det en svært verdifull innsats både av fast tilsatte og av alle våre vikarer og midlertidig tilsatte.

Økonomien er stram, og det er grunn til å tro at offentlige tilskudd vil være stramme også i årene som kommer. Bispedømmerådet har allerede redusert antall prostier fra 12 til 9. Av disse er to prostier inne i en forsøksordning som ett felles prosti. Antall prestestillinger er redusert med 4 de siste 10 årene. Det er ikke planlagt ytterligere kutt i stillinger.

Biskop

Stiftsdirektør

Leder Nidaros bispedømmeråd

Kap. II Introduksjon til bispedømmet og hovedtall

Nidaros bispedømme (fra ca.1030) er, sammen med Bjørgvin, Norges eldste bispedømme, og fra år 1153 til 1537 var Nidaros erkebispesete.

2.1 Biskop og bispedømmeråd

Nidaros bispedømme ledes av bispedømmerådet og to biskoper. Biskop Herborg Finnset er biskop i Nidaros i alle prosti med unntak av Domprostiet. Preses i Bispemøtet Olav Fykse Tveit er biskop i Nidaros Domprosti. Brit Skjælbred er leder av bispedømmerådet. Stiftsdirektør Steinar Skomedal er daglig leder for bispedømmerådets virksomhet.

2.2 Sokn, prostier og bispedømmegrenser

Nidaros er inndelt i ni prostier hvorav to prostier har felles ledelse som en forsøksordning. Fra 2020 er det 119 sokn, 34 fellesråd og 38 kommuner i bispedømmet.

2.3 Saemien Åålmege

I tillegg til de geografiske soknene i Nidaros bispedømme, er Saemien Åålmege (Samisk menighet i sørsamisk område) organisert som en kategorialmenighet, som dekker deler av Sør-Hålogaland, Hamar og Møre bispedømmer, foruten Nidaros. Medlemmene i Saemien Åålmege er også medlemmer i sine geografiske lokalmenigheter.

Nidaros bispedømmeråd utgir i samarbeid med Svenska kyrkan, Sørsamisk kirkeblad Daerpies Dierie. Bladet utkommer 4 ganger årlig med om lag 1/3 tekst på sørsamisk, 1/3 på svensk og 1/3 på norsk. Daerpies Dierie har et opplag på om lag 1700. Nidaros bispedømmeråd mottar støtte fra Sametinget for å utgi bladet. Fra 2023 vil bladet bli utgitt i et samarbeid mellom Nidaros og Härnösand stift.

2.4 Formål og samfunnsoppdrag

Barne- og Familiedepartementet formulerte i tildelingsbrevet til Den norske kirke for 2021 formålet for bevilgningen slik:

“Finansieringa av Den norske kyrkja skal leggje til rette for at kyrkja framleis kan vere ei folkekyrkje med ei sterk lokal forankring. Dei som er medlemmar av kyrkja, skal kunne ta del i gudstenester og kyrkjelege handlingar der dei bur. Ei folkekyrkje blir kjenneteikna av at folk sluttar opp om kyrkja, og at ho er synleg i lokalsamfunna, både som trussamfunn og kulturberar. Dette byggjer på at prestenesta har gode vilkår, og at kyrkjebygga blir haldne i hevd. Det er og viktig at dei kyrkjelege organa har legitimitet og forankring hos medlemmane. Då er det ein føresetnad at det blir gjennomført demokratiske val både lokalt, regionalt og nasjonalt plan i kyrkja. Staten si oppgåve er å gi kyrkja høvelege rettslege og økonomiske rammer for arbeidet sitt, slik at kyrkja kan halde fram som ei demokratisk folkekyrkje. Strategiar og tiltak for å nå målet må kyrkja sjølv utforme.”

I samsvar med overstående har Kirkemøtet formulert sin visjon slik: *Mer himmel på jorda*. Strategiplanen for Den norske kirke for perioden 2022-2029 ble vedtatt i 2021.

For biskop og bispedømmeråd er det naturlig å framheve formålet for prestenesten særskilt:

«Alle lokalsamfunn og medlemmer skal bli betjent med gudstjenester, kirkelige handlinger, dåps- og konfirmantopplæring, sjelesorg og sykebesøk – i tillegg til forkynnende og menighetsbyggende arbeid.»

Nidaros bispedømme ser sitt formål som en del av et samfunnsoppdrag hvor kirken skal ta vare på kulturarven og formidle et håpsbudskap til mennesker i dag. FNs bærekraftsmål har også Den norske kirke sluttet seg til. Vi er med på en global dugnad for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030.

Vedlagt årsrapporten følger Nidaros bispedømmeråds strategi- og virksomhetsplan 2023 som holder sammen strategi, bærekraftsmål og tiltak for 2023.

A Nøkkeltall pr prosti og for bispedømmet totalt:

Medlemmer/Innbyggere

Prosti	2020		2021		2022	
	Medl	Innb	Medl	Innb	Medl	Innb
Fosen	21348	25509	21227	25417	21021	25485
Gauldal	32252	40098	32184	40098	31995	40570
Namdal	29462	36420	29156	36374	28889	36250
Orkdal	35737	44897	35532	44877	35289	45468
Stiklestad	57000	70783	56702	70591	56391	70677
Stjørdal	35512	45712	35346	45798	35256	46363
Heimdal/Byåsen	63531		63127		62580	
Strinda	50773		50750		50485	
Domprostiet	20119		20571		20572	
Trondheim	134423	205163	134448	208201	133637	212135
Nidaros bispedømme	354602	468981	344595	470265	342438	476948

Innmeldinger/Utmeldinger

Prosti	2020		2021		2022	
	Inn	Ut	Inn	Ut	Inn	Ut
Fosen	13	45	5	57	9	56
Gauldal	8	76	14	73	24	137
Namdal	11	70	10	92	14	84
Orkdal	22	84	9	108	18	121
Stiklestad	30	136	29	162	30	214
Stjørdal	15	273	12	111	14	137
Heimdal/Byåsen	37	255		309	27	341
Strinda	35	246		332	34	273
Domprostiet	22	169		199	21	185
Nidaros bispedømme	193	1160	156	1443	191	1648

B Utvalgte volumtall: antall døpte, konfirmerte, vigsler, gravferder, gudstjenester totalt og deltakere samlet, inkl. tall fra 2016 – 2021.

Volumtall	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Døpte	3316	3035	2887	2736	2334	2716	2969
Konfirmerte	3726	3549	3499	3386	3572	3373	3290
Kirkelige vigsler	746	663	652	594	388	438	698
Kirkelige gravferder	3194	3259	3158	3091	2998	3067	3425
Gudstjenester totalt	5802	5762	5666	5626	4877	5341	5579
Gudstjeneste deltakere	491971	469053	468247	455158	221329	232120	381899

C Nøkkeltall for årsregnskapet.

290 Nidaros bispedømme

Beløp i hele tusen

Nøkkeltall for årsregnskapet	2019	2020	2021	2022
Antall årsverk, med fratrukk eksternt finansierte	125,6	137	134,7	138,75
-herav prestatjeneste	110,2	123	122,6	124,1
Samlet tildeling budsjettgruppe 1	119 274	118 064	120 532	123 985
Netto driftskostnader	119 760	118 983	121 463	123 352
Lønnsandel av driftskostnader	88,20 %	89,4 %	88,4 %	87,3 %
Andel lønn brukt i prestatjenesten	79,20 %	80,5 %	78,8 %	78,4 %
Lønnskostnader pr årsverk	841	777	797	776

Kap.III Årets aktiviteter og resultater

1. Kirken åpner rom for tro

1.1 Forkynner evangeliet til mennesker gjennom hele livet

1.1.1 Opprettholde antall deltakere i gudstjenester

Gudstjenesteoppslutning i prostiene fordelt på søndager/helligdager og andre dager:

	Søn/helligdag	Utenom søn/helligdag	Andel søn/helligdager
Fosen	19198	6294	75 %
Gauldal	32714	10033	77 %
Namdal	22927	5697	80 %
Orkdal	29989	10921	73 %
Stiklestad	44675	13214	77 %
Stjørdal	27447	7911	78 %
Heimdal/Byåsen	37166	18830	66 %
Strinda	19770	8093	71 %
Domprostiet	30256	36764	45 %

Mens 2021 ble et år sterkt preget av koronaepidemiens utfordringer og begrensninger, har 2022 hatt et helt annet preg av normalitet uten at vi på noen måte er tilbake til tallene fra 2019. Korttidstrenden viser derfor gledelig økning i aktivitet og oppslutning, mens langtidstrenden er langt mer utfordrende. Det ble feiret flere gudstjenester enn i 2021, men færre gudstjenester sammenlignet med siste «normalår», 2019. Antall deltakere viser en økning på nesten 150 000 deltakere siste år. Samtidig ligger deltakerantallet nesten 76 000

under tallene for 2019. Dette er en utfordrende langtidstrend, som vil kreve vedvarende fokus i årene framover. Bak disse tallene rapporteres det fortsatt om stor lokal innsats for å imøtekomme ønsker om ekstra tilrettelegging, ikke minst for feiring av dåp utenom de ordinære høymessene.

Samtidig har korona-årene utfordret den «gode vane» med å feire gudstjeneste på søndag.

Det er verdt å merke seg at det fra nesten alle prostiene meldes om høyere oppslutning om de gudstjenestene som feires utenom søn- og helligdag, enn de som feires søn- og helligdag. Dette tallet inkluderer nok mange «volum-gudstjenester», som konfirmasjon på lørdager o.l. Like fullt er det verdt å merke seg at gudstjenester utenom søn- og helligdag oppleves å være et godt strategisk grep i en tid hvor mange familier har travle helger. Både familie- og hytteliv konkurrerer med kirke og søndagsgudstjeneste. Søndagen er en god og naturlig gudstjenestedag for mange. Men tiden er nok inne for i enda større grad å bruke hverdager som fullgode gudstjenestedager.

Samtidig meldes det om engasjement og god oppslutning om gudstjenester med tydelig lokal forankring, som f.eks. «jaktgudstjenesten» på Hølonda med servering av jegergryte i stedet for kirkekaffe.

Prosten i Strinda og Heimdal/Byåsen prosti rapporterer om hvordan «Det arbeides mangfoldig med gudstjenestelivet i storprostiet. De fleste menigheter har utviklet egne varianter og eksperimenter. I Nidelven menighet er det jevnlig "Messe med dypdykk" og "ung messe". Flere menigheter utvikler forskjellige temaserier med gudstjenesteinnledninger (eller avslutninger). Det finnes kveldsgudstjenester med dialogpreken, rockemesser, Elvis gospel jule-gudstjeneste, kulturkvelder med liturgi, hverdagsmesser, kveldsmesser og midnattsmesser.» Samtidig rapporteres det om hvordan gudstjenestefeiringen er sterkt lokalt forankret slik at «det foreløpig er liten interesse for fellesgudstjenester eller differensierte byomfattende tilbud.»

Andre rammer for familieliv og samfunnsliv i helgene og på fritida, har nok også gitt nye vaner som videreføres også etter at rammene nå er normalisert. Samlet sett viser dette at «grønn gruppe» nå forholder seg noe annerledes til kirken enn før og at flere enn før nå bruker kirkens gudstjenestetilbud i en langsommere rytme enn før.

1.1.2 Flere menigheter inkluderer samisk språk i gudstjenestelivet

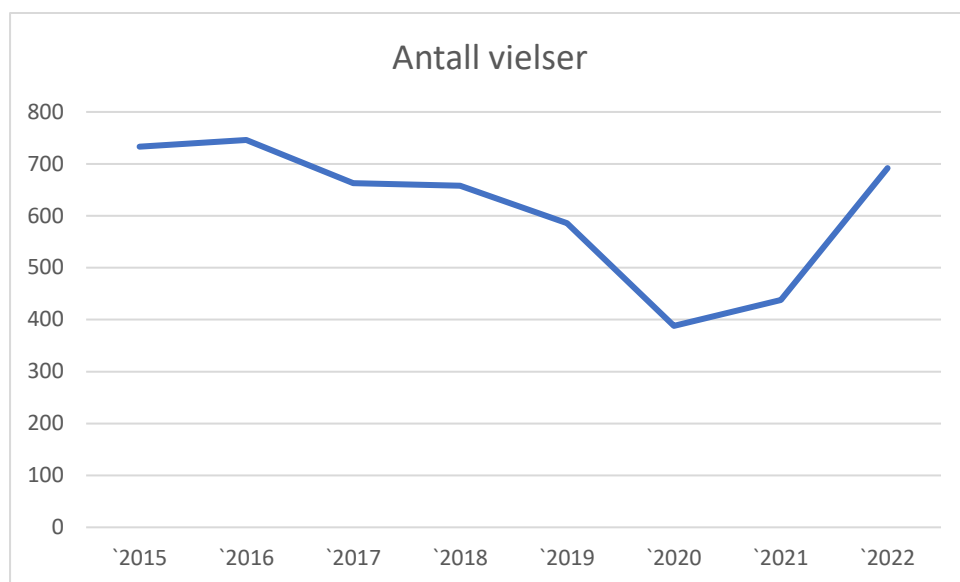
I forbindelse med justeringen av lokale grunnordninger sendte biskopene i Nidaros brev til alle menigheter (nov 2020) der de pålegger prestene å bruke samiske språkmarkører i alle gudstjenester. Det betyr at samtlige 119 sokn har sørsamiske språkmarkører i sine lokale grunnordninger. Til sammen er det rapportert inn 2188 gudstjenester der det er benyttet sørsamisk språk i gudstjenesten. I praksis har de fleste nådehilsen og/eller velsignelsen både på sørsamisk og bokmål i gudstjenesten. Men på enkelte gudstjenester, slik som på fagsamlinger for ansatte eller i forbindelse med markering av samenes nasjonaldag 6. februar, kan flere liturgiske ledd på samisk brukes. Da kan en av tekstlesningene være på sørsamisk og (enkelte vers av) en salme synges på et av de samiske språkene. På gudstjenester i Saemien Åålmege brukes sørsamisk språk i enda større grad, ofte parallelt med norsk. Det er dessverre slik at fornorskinga har gjort at ikke alle sørsamer er brukere av sørsamisk språk.

Det er viktig også å gi prestene mulighet til å øke egen kunnskap om samisk historie, kultur og samers liv i vår tid. Høsten 2022 var det en fagdag med særlig fokus på sørsamisk kultur og historie for Namdal prosti. Prester fra både Stiklestad prosti og Domprostiet har hatt

samlinger på Snåsa. På Fosen øver de uttale på prestesamlingene. For 2023 er det allerede gjort avtale om en fagdag for prestene i Byåsen, Heimdal og Strinda prosti, der både kultur, historie og uttaletrening står på dagsordenen. Presten i Snåsa deltok våren 2022 på studier i Tromsø, «Sannhetskommisjoner, forsoning, helbredelse og minner».

Biskopene er tydelige på at Nidaros bispedømme har et særskilt ansvar for sørsamisk kirkeliv. Samisk kirkeliv skal være likeverdig og livskraftig. Det betyr at vi fortsatt må øke kunnskapen om samisk kultur, historie, livsanskuelse og språk for alle. Vi er et land med to folk. Dette er ikke viktig bare for den samiske befolkningen, men også for alt fellesskap i hele det norske samfunnet.

1.1.3 Oppslutningen om kirkelige handlinger holdes oppe

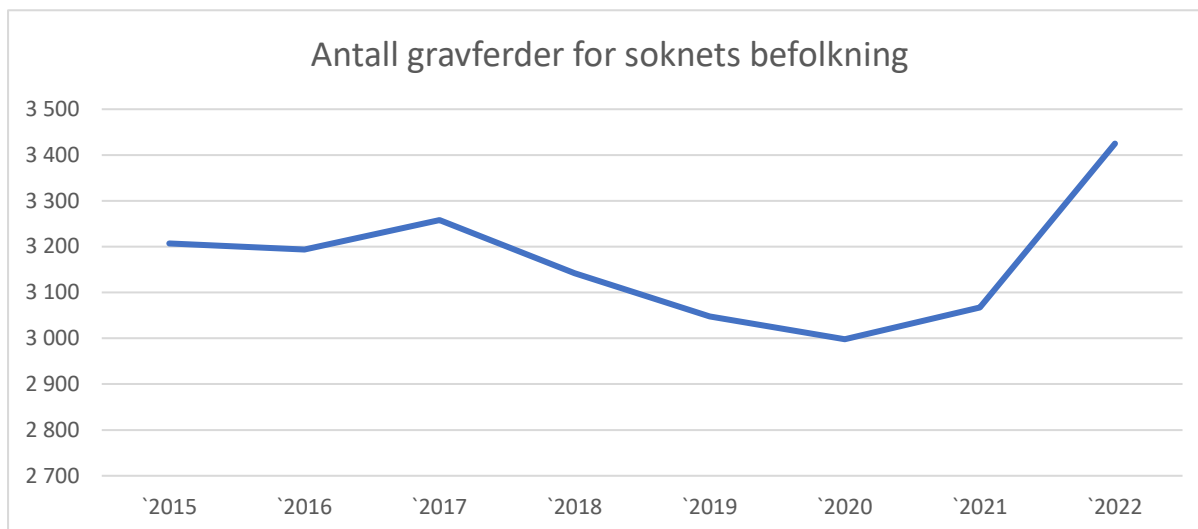

Kirkelig vigsel

2022 har vært et travelt vigselår for kirken i Nidaros. En viss økning fra 2020 til 2021 har blitt til en boom i 2022, med 254 flere vigslere enn året før. Mye av årets økning på 58 % er nok en forskyving fra pandemiårene. Samtidig er det oppmuntrende at kirkelig vigsel står seg så godt. Kirka må derfor ta vare på sitt gode omdømme som vigselaktør og fortsatt arbeide kreativt og fremstå med varierte og tilpassede opplegg for vigsel. Å kommunisere tydelig at kirken er positiv til individuell tilpasning og tilrettelegging i forhold til ønsker og behov, er nok fortsatt viktig.

Prosten i Stiklestad rapporterer at antall vigslere i 2022 har tatt seg kraftig opp igjen. I Inderøy er fellesrådet samarbeidspartner for «Inderøy bryllup». Her er det særlig to hoteller som markedsfører Inderøy bryllup. I det samme konseptet tilbyr Fortidsminneforeningen utleie av middelalderkirkene Sakshaug og Hustad.

Kirkelig gravferd

	Gravferder	Døde	Andel kirkelige gravferder av alle døde
Fosen	269	263	102 %
Gauldal	359	359	100 %
Namdal	372	365	102 %
Orkdal	471	457	103 %
Stiklestad	651	646	101 %
Stjørdal	325	332	98 %
Heimdal/Byåsen	482	528	91 %
Strinda	365	508	72 %
Domprostiet	131	183	72 %
6 prostier	2447	2422	101 %
3 byprostier	978	1219	80 %

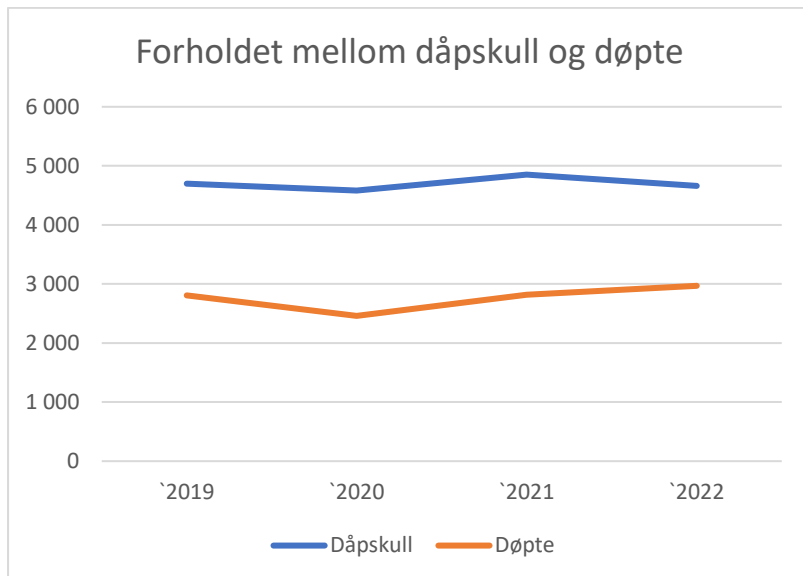
Fra 2018 til 2019 var det et betydelig fall i andel kirkelig gravferd i Trondheim. Gjennom pandemiårene stabiliserte denne utviklingen seg og vi kunne notere en økning i kirkens andel av gravferdene i Trondheim i 2021. I 2022 ser vi et nytt fall i antallet kirkelige begravelser i Trondheim. Andelen er nå på 68.3%. Når gravferdsprosenten i bispedømmet som helhet er synkende, er det nok utviklingen i Trondheim som gir utslag. Utenfor Trondheim er oppslutningen fortsatt høy og på linje med tidligere år. I flere prostier arbeides det målbevisst med tverrfaglig fokus på kirkas gravferdspraksis. Her legges det vekt på kvalitet i alle ledd og på å være fleksibel og imøtekommende til pårørendes ønsker og behov.

Kirkelig fellesråd i Trondheim har i 2022 gjennomført en stor brukerundersøkelse knyttet til kirkas gravferdspraksis. Den dokumenterer stor brukertilfredshet for de som velger kirkelig gravferd. Dette handler både om prestenes og kirkemusikernes fleksibilitet og bidrag, men utfordrer til bedre kapasitet på fredag som den klart foretrukne gravferdsdag.

I Trondheim gir nok et stort tros- og livssynsmangfold sammen med en svakere tilknytning til tro og livssyn generelt, utslag. Sammen med god kapasitet på livsytelsesåpne seremonirom og

god markedsføring av individuell tilrettelegging for gravferd som en «personlig seremoni», gir dette sterk konkurranse.

Oppslutningen om dåp

Tallene for dåp viser at vi i 2022 døpte 64% av årskullet. I 2021 døpte vi 58% av årskullet mot 51% av årskullet i 2020. Tallene for 2022 ligger over tallene for 2019 da vi døpte 60% av årskullet. Årets tall er gledelige og viser at en bred satsing på dåp over flere år synes å gi resultater. Alternative dåpsgudstjenester for bare en familie, på lørdager eller etter en vanlig gudstjeneste, har blitt tatt godt imot og etterspørres. Dette krever mye av ansatte, men har vært så vellykket at en bør vurdere å fortsette med dette. Forventningene til oss som kirke er økt fleksibilitet og en større grad av evne til å imøtekomme de behov og ønsker våre medlemmer måtte synliggjøre. Fra å være en livssynsmonopolist hvor alle måtte forholde seg til våre rammer og tilbud, har vi beveget oss mer i retning av å være en brukerorientert og brukerstyrt kirke.

Samtidig viser tallene for Trondheim at under halvparten av de som blir født i byen, blir døpt. Trondheim følger m.a.o. de nasjonale storbytrender både for gravferd og dåp.

Prosten i Strinda og Heimdal/Byåsen skriver i sin årsrapport: «Forskningen til Svein Ellinggard peker også på at dåpen i større grad enn tidligere har blitt et individuelt anliggende, og tiltak rettet mot styrking av dåpsoppslutning må derfor rettes mot individuelle forhold og preferanser. Det er imidlertid en litt usikker strategi; kirkens klare preferanse for felleskapsformer og tradisjon treffer kanskje ikke helt på en tiltagende individualistisk samfunnsånd, og det er trolig en nokså fåfengt strategi å nedkjempe samfunnsånden. Kirken må fortsatt styrke sine preferanser og invitere til dåp innenfor de rammene den faktisk konstitueres av. Den primære strategien må derfor alltid være å styrke lokalt arbeid for menighets- og felleskapsbygging slik at flere (særlig i 18-40 segmentet) finner relevant tilhørighet i menighetslivet.»

Om langtidsvirkningen av tallene for dåp og gravferd i Trondheim reflekterer han slik:

«I dag er 65 % medlemmer, men i løpet av noen tiår vil flertallet av innbyggerne trolig ikke lenger være medlemmer av folkekirken. Det er vanskelig å vurdere om denne majoritets/minoritets-situasjonen er mer enn et magisk tall; om den faktisk har konsekvenser

for omdømme og samfunnsrolle, men det er liten grunn til å underslå at tallene bekymrer. Utviklingen må nødvendigvis få betydning for kirkens innretning i forhold til samfunnet: Etter hvert som den ikke lenger er majoritet, må kirken i større grad aktivt synliggjøre seg som samfunnsaktør og invitere seg selv inn på arenaer som ikke lenger vil være selvsagte.»

Konfirmasjon

Antall konfirmerte							
2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
3 961	3 750	3 534	3 480	3 420	3 572	3 373	3 290

Antall 15-årige medlemmer*							
2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
4 516	4 344	4 112	4 117	4 106	4 174	4 187	4 078

Andel konfirmerte av 15-årige medlemmer							
2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
88 %	86 %	86 %	85 %	83 %	86 %	81 %	81 %

Nidaros er blant bispedømmene med høyest oppslutning om konfirmasjon. I distriktene ser vi at tallene er noenlunde stabile, mens det i Trondheim er synkende tall. Mange av menighetene engasjerer konfirmantene stort under Fasteaksjonen, og vi ser en stor variasjon i opplegget for konfirmasjonstiden.

Noen menigheter har omorganisert seg og tenkt nytt i løpet av året. Domprostiet har fra høsten 2022 samlet alle konfirmantene til regelmessige fellessamlinger. De rapporterer at prestene opplever avlastning og fornyelse i arbeidet sitt.

Oppslutning om konfirmasjon

Oppslutningen i Fosen prosti er særlig gledelig. I Åfjord konfirmeres 100% av femtenåringene i kirka til tross for godt tilbud fra Human-etisk forbund.

I Strinda, Byåsen og Heimdal prosti er det under halvparten av kullet som konfirmerer seg i kirkene. Prost Håkon Olaussen reflekterer rundt at det kan ha med koronarestriksjoner å gjøre, men mener det likevel er tegn som tyder på at majoriteten ikke lenger finner det naturlig å konfirmere seg i kirken.

Både prosten i Fosen, Brita Hardeberg, og andre peker på innmeldte bekymringer rundt ressurser til konfirmantundervisningen. Her meldes det om et misforhold mellom planer for konfirmantundervisning og fasilitetene som trengs.

Trondheimsprosten reflekterer interessant rundt veien videre for konfirmasjonssatsningen: «(...) her kan det være noe med form og innhold som kan justeres. Det kan hende at en for rigid lesning av nasjonale retningslinjer for innhold, form og timetall kan bli en hemsko, og - det er verdt en refleksjon - vi forholder oss til rammer og regler vi selv har satt, og når de slutter å være formålstjenlige, har de strengt tatt ingen verdi utover blind normering. Også innenfor konfirmantarbeidet vil lokale varianter som er tilpasset kontekst (konkurrerende

aktiviteter, avstander, gruppedynamikk mm) trolig ha sterkere appell, og dermed også bedre sjansje for å skape gode opplevelser og tilhørighet. Og kanskje også tryggere rom for utforskning av eksistens og tro.»

På rådgivernivå har vi uttrykt viktigheten av å fokusere på kvalitet fremfor kvantitet, og å lytte oss inn på konfirmantlærerne og møte behovene deres. Ca. 10 konfirmantlærere fra Nidaros deltok på konfirmantlederkonferansen «*Himmelsk mangfold*» i Tromsø i september, og en komité har utover høsten jobbet med en fagdag for konfirmasjon hvor hovedmålet er et felles møtepunkt, faglig påfyll og erfaringsutveksling. Veien videre for konfirmantlærerforumet skapes i etterkant av denne dagen.

Regionale satsinger

Det er planlagt og gjennomført flere større regionale konfirmantsatsninger i Nidaros de siste årene. Konfirmasjonstiden er et viktig satsningsområde, og vi har stor tro på strategiske grep for å vise konfirmantene ulike trosuttrykk og at de er flere enn kullet i sin menighet. Vi har med dette håp om at konfirmasjonstiden kan skape engasjement og nysgjerrighet blant ungdommene.

Konfirmanttreffet i Nidaros er annen viktig del av satsningen på konfirmantarbeidet i kirken. En av hovedideene med arrangementet er å synliggjøre det store antallet konfirmanter i kirken (...) Utviklingen og gjennomføringen av arrangementet, er et samarbeid mellom Nidaros bispedømmeråd, Kirkelig fellesråd i Trondheim og Nidaros domkirkes sokn. (Prosjektleder, Odd Erik Stendahl).

Konfirmanttreffet er en 2-timers samling i Nidarosdomen med temavandring og nattverd gudstjeneste. Opplegget og pedagogikken er hentet fra Roskilde i Danmark. I 2022 skulle treffet gjennomføres i januar. Hele bispedømmet var invitert og over 1300 konfirmanter påmeldt fra 38 ulike menigheter. Dessverre måtte arrangementet igjen utsettes grunnet økende smittetrykk. [Per februar 2023 kan vi bekrefte at treffet ble gjennomført i januar 2023, og det ble en stor suksess, som bispedømmet vil satse videre på.](#)

KonfAction er en regional konfirmasjonsleir arrangert av og med KRIK i Stjørdalshallen. I 2022 ble leiren gjennomført for tredje gang. Dette året med rett under 400 konfirmanter fra fem ulike prosti. Nidaros kommer til å fortsette å ha dette tilbudet i tett samarbeid med KRIK i årene fremover. At konfirmantene opplever en leir med så mange andre ungdommer, varierende aktiviteter og et annerledes uttrykk hva gjelder møteform, musikk og formidling, ser vi på som svært positivt. KRIK er også i gang med å utvide KonfAction til å bli et tilbud til fjorårskonfirmantene.

NMSU har de siste årene jobbet med en alternativ konfirmantleirmodell som kan involvere flere menigheter og opp til ca.100 konfirmanter. Dette er et godt alternativ/supplement til de større arrangementene. I 2022 arrangerte NMSU tre rene konfirmantleirer for totalt sju ulike menigheter i bispedømmet. De arrangerer i tillegg blant annet gjensynsleir for konfirmanter, lederdøgn og «AfterKonf-leir».

Pilegrimsmotivet er viktig i konfirmantundervisningen i flere menigheter i Nidaros. Mange menigheter starter undervisningen med en pilegrimsvandring for konfirmantene.

1.1.4 Barn og unge lærer om kirke og tro

Arbeidet blant barn og unge har stort fokus i de fleste menigheter i Nidaros bispedømme. Tallene kan imidlertid svinge mye fra år til år. Vi er bedt om å kommentere tall på sju utvalgte tiltak, men arbeidet blant barn og unge er mye mer enn det.

Tabellen nedenfor viser deltakerandel i prosent av inviterte barn/unge til sju utvalgte tiltak, tallene viser til prosentandel i Nidaros bispedømme og i hele Den norske kirke. Det er viktig å legge merke til at dette ikke er prosentandel av alle barn/unge vi har i medlemsregisteret, det er kun de som er invitert til tiltaket det er regnet prosentandel av. Dessverre var det enkelte menigheter som ikke var ferdige med rapporteringa da tallene ble tatt ut. De er heller ikke med i tabellgrunnlaget.

For å lese tabellen, er det også nyttig å ha i tankene at både 2020, 2021 og delvis 2022, ble preget av koronarestriksjoner. Dessuten melder flere ansatte i trosopplæringa at foreldre i større eller mindre grad, også etter at Norge ble åpnet, vegret seg for å sende barna til samlinger. Vi tror det for noens del var fordi de var redde for smitte, andre kanskje fordi de var «kommet ut av rutinen».

	Dåpssamtale		4-årsbok		Tiltak 6-åringer		Tårnagent		LysVåken		Konf underv		Etter konf	
	Nidaros	Dnk	Nidaros	Dnk	Nidaros	Dnk	Nidaros	Dnk	Nidaros	Dnk	Nidaros	Dnk	Nidaros	Dnk
2018	95	99	45	42	33	29	21	24	19	21	86	82	8	13
2019	97	99	44	40	30	28	22	24	17	20	82	81	8	11
2020	100	101	42	38	34	29	26	23	19	21	84	80	7	10
2021	95	100	39	38	28	28	27	24	26	19	81	79	10	10
2022	94	97	40	36	29	25	24	23	20	18	83	79	12	10

For Nidaros går tallene oppover for hvor mange barn/unge vi når med trosopplæring fra 2021 til 2022. Men sammenligner vi med siste «normalår» 2019, er det en reell nedgang i hvor mange barn og unge som deltar på ulike tiltak i trosopplæringa i bispedømmet, både i antall og prosent av inviterte.

4-årsboka har fortsatt 40% deltakelse. Enkelte menigheter har deltakelse på så å si 100%, mens særlig menigheter i mer urbane strøk, sliter med deltakelsen. Nidaros bispedømmeråd støtter menighetene i å holde trykket oppe når det gjelder 4-åringene, og at man i små menigheter kombinerer utdeling til både 2-, 4- og 6-åringer. Flere melder om at det er større deltakelse hvis slike utdelinger heller skjer på ettermiddagstid enn på søndag i høymessa.

Enkelte menigheter har tilbud til 6-åringene ved skolestart, «skolestartgudstjeneste», men melder at på det tidspunktet har 6-åringene nok med å begynne på skolen, så oppmøtet er dårlig. Andre har erfaring med at det er bedre å invitere 6-åringene på vårparten, før de starter på skolen. Mer stas å få ei bok da enn på høsten. På høsten får de jo mange nye bøker på skolen.

Flere melder om «trøtthet» når det gjelder Tårnagent og især LysVåken. Barna er ikke så lette å få med, og det er slitsomt for ansatte å skaffe ledere, især nattevakter. «Å skaffe nok frivillige til de enkelte tiltakene, er kanskje den største utfordringen for trosopplæringa», skriver prosten i Fosen. Allikevel ser vi en stor økning i LysVåken i Namdal prosti.

Tilbudet for ungdom etter konfirmasjonstiden er en stadig utfordring i Den norske kirke. Prosten i Strinda og Heimdal og Byåsen prosti, Håkon Olaussen skriver i sin årsrapport:

«Det som bør prioriteres framover er nok arbeidet med å rekruttere og følge opp unge som kan få et aktivt forhold til kirka også etter konfirmasjonen. Flere menigheter erkjenner at de strever med å finne både form på, og ressurser til, dette arbeidet»

I stedet for å sørge over at det kanskje ikke kommer så mange på alle arrangement i kirka, har vi holdt fokus på hva vi lykkes med, og hvorfor? Og hva av det vi lykkes med som har overføringsverdi? Her er noen innspill fra de ansatte i trosopplæringa og prostene:

Hva lykkes?

- Babysang. Permisjonstida foreldrene har etter en fødsel, gir dem mulighet til å kunne møte på tilbudet kirka har. Flere ansatte melder at helsestasjon / helsesykepleier lokalt er en god markedsfører av tilbudet. Nidaros bispedømmeråd ser dette som et viktig arbeid som må være preget av kvalitet, og arrangerer i 2023 en fagdag om babysang.
- Tiltak for barn under skolealder. De aller fleste melder at det er enklere å samle barna før de starter på skolen. «Barn i skolealder har vanligvis mange tilbud, og trosopplæringssektoren er i en konkurransesituasjon», skriver prosten i Strinda, Byåsen og Heimdal prosti.
- Tiltak for barn i skolealder på inneklemt skolefridager eller tida rett etter skoleslutt. Noen eksempler på dette som fungerer godt er «Etter skoletid» i Lånke, «Skatvaltreff» og «Etter skoletid» (Skaun kf). Dette gjør at tiltak som LysVåken får flere deltakere. Barna kjenner allerede den ansatte og mange frivillige, og ansatte kan informere og invitere direkte.
- Kreativitet i å få barna tilbake etter korona-tida. I Osen arrangerte de leir på Skjærvøya som alternativ til «utgåtte» arrangement (Tårnagent, LysVåken.) 10 12-åring (av totalt 12) deltok.
- På Oppdal samlet tiltaket «Påskan i lego» 35 ivrige barn fra 4. og 5. trinn (inviterte to årskull pga at pandemien ødela for fjorårets samling).
- Nesten alle fjorårskonfirmantene møter til kveldsmat hjemme hos ansatt i trosopplæringa i Holtålen en gang i måneden.

Hvorfor lykkes man?

- Relasjon er viktig. Relasjoner bygges over tid. Det betyr at en ansatt bør være et sted i flere år for å ha gevinst av selv å kjenne menigheten og å bli gjenkjent.
- Personlige invitasjoner. Ansatt i trosopplæringa i Melhus kf sendte SMS til foreldre til et arrangement. Det gjorde at påmeldinga økte fra 1 til 5 (av totalt 7 mulige)
- Kompetente medarbeidere. Nidaros bispedømmeråd oppmuntrer ansatte i undervisningsstillinger som mangler relevant utdanning til å ta en årsenhet i menighetspedagogikk. Vi har et godt samarbeid med MF og VID som i fellesskap arrangerer nettbasert studium over fire semestre.
- Kontinuitet blant ansatte. Sykefravær og vakanser gir flere steder stopp i trosopplæringsarbeidet. Der det er kontinuitet blant ansatte, som jobber godt sammen på tvers av arbeidsgiverlinjene, blomstrer arbeidet.
- Kontinuerlige og stabile tiltak. Det er viktig å satse på kontinuerlige tiltak som kor, barneklubb osv., altså ting som går fast hver uke / hver 14. dag eller en periode. Samtidig er det viktig å ha kontinuitet i de tidsavgrensede tiltakene. Utdeling av 4-årsbok er et godt eksempel på det, men det vil også gjelde de nye tiltakene som mange menigheter har starta med gjennom trosopplæringsreformen, som eks babysang, «Krølletreff» (for to-åring), Tårnagent, LysVåken. Det er viktig å gjøre

noe godt, ha kontinuitet i det, heller enn å ha for mange aktiviteter som man ikke klarer å følge opp.

Trosopplæringsutvalget fram sin rapport «Helhet, integrering og sammenheng i kirkelig undervisning og læring». Den understreker blant annet hvor viktig det er å tenke helhetlig i alt arbeid blant barn og unge. De tradisjonelle kontinuerlige tiltakene må sees i samhandling med breddetiltakene, barnehage -kirke-samarbeid, skole-kirke-samarbeid og tenkes sammen med alt menighetens arbeid. Det er de samme barna og ungdommene vi møter, og verken barn eller foreldre skiller i vesentlig grad mellom hva som er hva. De kommer til kirkas arrangement og møter ansatte og frivillige. I kontakt med de som arbeider med trosopplæring i de ulike menighetene, oppmuntrer vi til samarbeid og å tenke helhet (jfr også innføringen av «Kirka vår – helhetlig plan for arbeidet i soknet»). Prosten i Stjørdal, Jon Henrik Gulbrandsen, skriver:

«Slik jeg oppfatter det, er det en tydelig bevegelse i trosopplæringen fra punktuelle til faste tiltak og fra nasjonale føringer til lokal fleksibilitet. Dette er en utvikling jeg hilser velkommen.»

I høringa fra trosopplæringsutvalget legges det fram forslag om at trosopplæring skal være for alle, ikke bare for de som er 0-18 år. Slik har også praksis vært i flere menigheter som har arbeidet med trosopplæring gjennom flere år. Har man et godt ungdomsarbeid og kanskje ledertrening, avsluttes ikke dette ved fylte 18 år. Av foreldre som kommer på babysang, får mange et nytt forhold til kirka. Flere følger barna på ulike gudstjenester, ikke som tidligere kun når barnet er 4 år. Nå er det flere møtepunkter. Det arbeides godt med gudstjenester der trosopplæringa deltar, kanskje særlig med konfirmasjonsgudstjenestene. Menigheten, både ansatte og frivillige, står på slik at det skal bli en festdag for både konfirmanten og de andre som er i kirka. Denne gudstjenesten når mange flere enn bare konfirmantene. Kateketen i Byåsen fortalte at han var blitt kontaktet av en person i 30-åra, som hadde vært på en av vårens konfirmasjonsgudstjenester. Den hadde truffet ham slik at han igjen fant tilbake til tro på Jesus, og med et ønske om å finne nye fellesskap.

Ungdomsdemokratiet i Den norske kirke

Ungdomsrådet i Nidaros har hatt et aktivt år i 2022. Engasjerte ungdommer fra rådet har fått mulighet til å delta på ulike arrangement i både inn- og utland. Planlegging og gjennomføring av ungdomstinget i mars var hovedfokus for forhenværende råd, og nytt råd med 7 ordinære medlemmer og 3 vara ble valgt på tinget 20. mars 2022.

Første oppgave for nytt råd var å møte bispedømmeråd og biskop. I etterkant av dette ble det landet en fast kobling med bispedømmerådet ved at Alex Ramstad Døsvik i bispedømmerådet kan møte på ungdomsråd og informerer bispedømmerådet fast om ungdomsrådets aktivitet på bispedømmerådets møter.

Ungdomstinget i Nidaros 2022 ble arrangert 18. –20. mars, på Valberg slektsgård på Frosta. Totalt 45 personer, med 36 ungdommer (i alderen 16-30 år) fra 18 menigheter deltok. Alle de 36 ungdommene hadde delegatstatus med stemmerett. I tillegg deltok 9 observatører. Dette ble en helg med god stemning og godt saksarbeid, og ungdomstinget jobbet med, og vedtok saken “Trosopplæring for en ny tid”. Ungdomsrådet ble glade for å se at mange av innspillene i vedtaket ble videreført på Ungdommenes Kirkemøte i oktober 2022.

Nidaros ungdomsråd var godt representert på Ungdommenes Kirkemøte. 4 medlemmer av

Ungdomsrådet deltok. 3 delegater og 1 observatør. Frida Pynten bidro i dirigentskapet, og Nidaros-delegatene var engasjerte på talerstolen. Flere fra Nidaros stilte til valg i ulike verv, og Sofie Marcelie Hopshaug-Bakke ble valgt som delegat til Kirkemøtet 2023.

En ny satsning for året var UT 2.0. 26 ungdommer fra ungdomsrådene i 4 bispedømmer; Stavanger, Bjørgvin, Agder & Telemark og Nidaros møttes (i Stavanger) for å lære mer om ungdomsdemokratiet i Den norske kirke, øve seg på saksgang og bli bedre kjent på tvers av bispedømmene. UT 2.0 er en nysatsning som opplevdes som en suksess, og vil gjennomføres på nytt i 2023.

Modige Møter er en annen ny satsning av året. Se punkt 1.2.2 for mer informasjon.

Utover dette har ulike rådsmedlemmer vært på økumenisk samling i Oslo (mars '22), på studietur til Carlisle, England, med Norges Kristne Råd (juni '22), på European Youth Gathering før Kirkens Verdensråds generalforsamling (august '22) og vært aktive på rådsmøter.

Ungdomsrådet i media i 2022:

- [1. KIRKEN 09.03.22 - Sak skrevet i forkant av Ungdomstinget i Nidaros 2022](#)
- [2. KIRKEN 23.03.22 - Sak skrevet i etterkant av Ungdomstinget i Nidaros 2022](#)
- [3. KIRKEN 03.05.22 - Sak skrevet om første gjennomføring av "Modige Møter"](#)
- [4. NKR 03.09.22 - Sak fra EYG forsamling før Kirkenes verdensråd skrevet av Sofie Marcelie Hopshaug-Bakke](#)
- [5. DAGEN 06.09.22 - Sofie Marcelie Hopshaug-Bakke Om ung delegasjon på KV](#)
- [6. DAGEN 08.10.22: Sofie Marcelie Hopshaug Bakke om åndelige forbilder i kirka](#)

Ungdomsdemokratiet er en viktig arena og møteplass for aldersgruppa 15-30 år, men tilbud til unge voksne i alderen 18-30 år er dessverre fraværende de aller fleste plasser.

For å møte dette behovet startet vi på bispedømmenivå i 2022 å jobbe med et regionalt prosjekt med dåp og pilegrim som to viktige bærebjelker. «Tro som bærer» er et prosjekt hvor unge voksne inviteres til samlinger med ulike tema tilknyttet dåp og pilegrim, som vil avsluttes med en pilegrimsreise til Jordan og Det hellige land. Hovedansvarlige for prosjektet er ungdomsrådgiver og pilegrimsprest.

Mange av menighetene i Nidaros har gode rammer for lederkurs. En god del av disse tiltakene ligger nede etter korona, men eksempelvis Trondheimsprostiet kunne i 2022 vise til totalt 223 ungdommer som har gjennomført ledertrening.

1.2 Fremmer verdier som utfordrer og som bygger et godt samfunn for alle

1.2.1 Kirken deltar aktivt i samfunnsdebatten og på ulike arenaer i det offentlige rom. Kirken har i flere år deltatt i prideparaden under parolen «Kirken på Pride» flere steder i bispedømmet, og det har vært god oppslutning spesielt i Trondheim. Prosten i Orkland, Dagfinn Thomassen, forteller at,

«kirken i Orkland kommune var delaktige på pridemarkeringen der. Dagen etter var det regnbuemesse i Orkanger kirke hvor prestens preken ble omtalt på lederplass i lokalavisen dagen etter. Her stod kirken side ved side ved offentlige og kommunale etater, lag og foreninger».

Prosterapportene viser til flere gode eksempler på at kirken er aktiv på ulike arenaer i lokalmiljøet. Kirken regnes med i lokalsamfunnet og det er mye god samhandling med kommunene i Trøndelag, lokale lag og organisasjoner, og lokalt næringsliv. Ansatte bidrar med betraktninger, andakter og kronikker i lokalaviser. Kirken bidrar i faglige samtaler, på lik linje med andre samfunnsaktører. Menighetsblader blir fortsatt lest. Flere menigheter er aktive på sosiale medier. At kirken har stor troverdighet i lokalsamfunnene og møtes av tillit og åpne dører, blir godt synlig på bispevisitasene.

På regionalt nivå er Olsokdagene på Stiklestad og Trondheim internasjonale Olavsfest tydelige arenaer der kirken har betydelig rolle i det offentlige rom.

Sommeren 2022 var det igjen fullskala festivaler. Olavsfest 2022 var publikumsrekord for flere av arrangementene Den norske kirke har ansvar for. I tillegg til domkirkens gudstjenester og pilegrimsgudstjenester, var det et eget festivaltilbud i Kapittelhuset. Noen timer hver dag var det åpen kirke med kirkelig betjening og mulighet for samtale, forbønn og nattverd. I løpet av Olavsfest var det ca. 205 personer som benyttet seg av tilbudet, og 45 personer av disse mottok nattverd. I Kirkehagen hadde menighetene i domprostiet ansvar for kaféserving. I tillegg hadde kirkas prosjektgruppe for Olavsfest ansvar for ulike verbal- og musikkprogramposter i hagen. I løpet av uka var det i alt 12 arrangement med utgangspunkt i festivalens tema «Håp», med til sammen 1600 deltagere. Det oppleves veldig meningsfullt å være aktiv aktør på Olavsfest. Her er vi på torget, der folk er. I tett dialog og godt samarbeid med ledelsen i Olavsfest, søker vi å lage et relevant og attraktivt program med utgangspunkt i festivalens tema. I 2023 er temaet «Tillit», også dette temaet utfordrer og inspirerer kirken til å lage et spennende og relevant program for dagens mennesker.

Som kirke har vi et stort potensial og mulighetsrom i å være kirke på arenaer der folk er. Vi har lett for å invitere mennesker inn i kirkas hus og rom, men det skjer noe magisk når vi går ut på torget og møter folk på andre arenaer. Kan det være at mennesker opplever større trygghet og frimodighet på det som oppleves som «egen hjemmebane»? Prosten i Orkdal viser til at «oppslutningen er større når kirken går ut med sine arrangement, enn når kirken ber inn.»

1.2.2 Kirken samhandler med ulike tros- og livssynssamfunn

I bispedømmet finnes det tre fora for religionsdialog. Det er et godt interreligiøst dialogarbeid, særlig i Trondheim.

- Kirkelig dialogsentert Trondheim har oppnådd god kontakt med noen skoler og menigheter i Trondheim. Det har vært gjennomført dialogvandring, de har laget podkast, og de har drevet utstrakt nettverksbygging. Et nytt tiltak i 2022 var

ungdoms-dialog-arrangementet «Modige møter», der unge mellom 16-30 år snakker om tro. Se under.

- Samarbeidsråd for tros- og livssynssamfunn i Trondheim driver en aktiv FB-side, og har arrangert flere dialogsamtaler gjennom året, bl.a. under Olavsfest.
- Forum for muslimsk-kristen dialog i Trondheim har hatt fem møter hvor aktuelt stoff har vært samtalt om, bl.a.:
- Synet på religionsdialog hos kristne protestanter
- Utfordringer i skjæringspunktet kultur og religion når innvandrer-muslimske familier splittes. Blant annet møte med familievernkontoret i Trondheim

Nidaros bispedømme er representert i Trondheim Kristne Råd. De arrangerer blant annet Bønneuken for kristen enhet i januar, langfredagsvandring og er medarrangør av fakkeltog for trosfrihet. For mange av arrangementene er den relative deltakelsen fra Den norske kirke svak. Frimenigheter og til dels migrantmenigheter støtter opp i større grad.

Flere menigheter i bispedømmet melder om tverrkirkelige arrangementer knyttet til Bibeldagen (såmannssøndagen).

«MODIGE MØTER – unge snakker om tro» er en nysatsing i samarbeid med Kirkelig Dialogsenter Trondheim og Ungdomsrådet i Nidaros. Ungdommer fra ulike religioner og livssyn møtes til dialog og fellesskap på Mangfoldshuset i Trondheim med mål om å styrke det interreligiøse fellesskapet. Opprinnelig er dette et initiativ fra Kirkelig Dialogsenter og medlemmer fra ungdomsrådet er aktivt med som samarbeidsaktør og bidragsyter. Det ble i 2022 gjennomført tre samlinger: 20. April, 01. September og 12. Desember. Dette er en satsing som vil fortsette med to samlinger per semester.

Biskopen adresserte viktigheten av dette i sin nyttårstale januar 2023:

«Uansett tro eller livssyn, opplever mange å bli møtt med mistro og skepsis fordi de er troende. Vi opplever en økende skepsis og synkende kunnskap om tro og livssyn. Tabloide forestillinger om hva en kristen ungdom står for gjør at mange, ikke minst ungdommer, «går i dekning» med sitt livssyn. Det livssyns åpne samfunnet skulle både tåle og oppmuntre ulike trosuttrykk side om side i fellesskapet, i dag kan det se ut som at det går motsatt vei»

1.3 Styrker gjennom sin organisering en levende og nærværende folkekirke

1.3.1 Rekruttering til kirkelige stillinger styrkes

Rekrutteringssituasjonen er krevende og alvorlig over hele landet, også her i Nidaros. Å ikke ha kirkelige utdanningssteder i bispedømmet, hjelper ikke på situasjonen

Antall søkere til prestestillinger går ned og det er utfordrende over hele landet. En del stillinger må lyses ut både to og tre og kanskje flere ganger. Tabell finnes lenger ned i rapporten.

Antall vakante stillinger var 14,5 stillinger 31.12.22. Av disse er 6,5 stillinger blitt tilsatt etter nyttår.

De siste 10 årene har vi jobbet aktivt med rekruttering på mange ulike måter. Vi har vært klar over at utfordringene med å få kvalifiserte søkere, vil øke i takt med tiden. I de siste årene har imidlertid søkelyset på rekruttering spredd seg ut i organisasjonen. Tidligere var det en

sak for personalavdelingen. Mange ansatte "holder øyne og øre" åpne for mulige prester. En ungdomsleder blir utfordret til å søke teologistudiet etter videregående opplæring. En lærer i 40-50-årene blir utfordret til å gjøre en (liten) kursendring, ta litt studier med tanke på å bli prest som et andrekarriere-valg.

Vi jobber med å beholde vårt "gode navn og rykte" på studiestedene. Disse sitatene er fra kantina på MF:

- "Nidaros er gode på sommerjobber – der får du svar på e-poster"
- "Tusen takk for julegaven!" (Studenter som er knyttet til Nidaros i "VTV = Veien til vigsling"-programmet får julegave med personlig hilsen)

Vi prøver å ha jevnlig kontakt med studenter, blant annet ved besøk på studiestedene, noe som heldigvis er enklere nå etter pandemien.

Bemanningssituasjonen har, med unntak av Namdal prosti, vært tilfredsstillende også i 2022. Dette takket være godt arbeid fra prostene med vikardekning av spreke pensjonister. Videre har flere andrekarriere-prester vært engasjert på midlertidige avtaler, en kombinasjon med prestevikarjobb og noe studiepermisjon. Fra 1. januar 2023 har vi et nytt regelverk "Prest under utdanningen- PUU" som forhåpentligvis skal "produsere" nye prester raskere enn tidligere. Vi ser med glede og forventning fram til effekten denne ordningen kan få på noe sikt.

Rekrutteringstiltak gjennomført i 2022:

- Besøke på KVT hvor en prest og en kateket hadde appell til samtlige avgangselever om hvor variert og meningsfullt det er å jobbe i kirken.
- Utdanningsmesse sammen med Kirkelig fellesråd i Trondheim
- Bruk av signeringshonorar.
- Biskop og personalsjef på besøk på Teologisk fakultet i Oslo
- Biskop og rådgiver på besøk på VID Stavanger (gamle misjonshøyskolen) for første gang
- Ekskursjon – to døgn - med besøk av 10 teologistudenter fra Teologisk fakultet. (Åpningsgudstjeneste for kirkemøte i Nidarosdomen, besøk i Byåsen menighet og Vår Frue kirke m.m.)
- Samling for sommervikarstudentene under Olavsfest (gudstjeneste i Domen, vestfrontmøte, erfaringsveksling, god mat og solskinn i Trondheim)
- Inngått intensjonsavtale med Teologisk Fakultet – UiO om desentralisert profesjonsstudium i teologi med samlinger i Oppdal.
- Når dette skrives i 2023 har vi nylig hatt et vellykket besøk på MF med stand i kantina hvor to av våre nytilsatte/nyutdannede kapellaner traff studievenner og framsnakk Nidaros. Vi fikk også innpass i en kaffepause på avsluttende semester med informasjon om ledige prestestillinger.
- Rekruttering som tema på ungdomstinget

1.3.2 Kompetanseutvikling styrkes

Den digitale læringsplattformen ble tatt i bruk i 2022 og obligatoriske kurs skal gjennomføres av alle ansatte. I 2022 ble to kurs satt som obligatoriske; dette gjelder Beredskapskurs for prester og kurs i GDPR – personvern for alle ansatte i rettssubjektet Den norske kirke.

Beredskapskurset er et kurs i sju moduler. Tall fra Læringsplattformen viser at 75% av prestene har gjennomført dette kurset. Det arbeides nå med å motivere de resterende 25% til å gjennomføre kurset. Det er sendt ut frist for gjennomføring. Dessverre viser det seg at ansatte som ikke bruker kirken.no-adresse har problemer med å logge seg på kursene i Læringsportalen. Dette kan være årsaken til at noen ikke har fått gjennomført kursene. Kurs i GDPR – personvern består av fire deler. Dette kurset er obligatorisk for alle ansatte. Tall fra Læringsportalen viser at 92% av de ansatte i Nidaros har gjennomført kurset.

Tilbakemeldingene fra de som har tatt kursene viser at de fleste er godt fornøyd med kursene. De største problemene har vært knyttet til innlogging fordi mange ikke bruker kirken.no-adresse. Dette blir det nå arbeidet med fra sentralt hold. De fleste ser imidlertid ut til å være fornøyd med selve innholdet i kursene.

Fagdager

I løpet av 2022 ble det arrangert flere fagdager for ulike yrkesgrupper av kirkelig ansatte i Nidaros. Stiftsdagene samler alle kirkelig ansatte. Høsten 2022 arrangerte vi de første stiftsdagene siden 2019. Etter en krevende arbeidsperiode med pandemi og lite fellesskap, var det nå viktig å samles til faglig, åndelig og sosialt påfyll. Både kirkevergelaget og bispedømmerådet ønsket å prioritere og gi dette til sine ansatte. Det ble nedsatt en prosjektgruppe, bestående av to ansatte fra bispedømmekontoret og to kirkeverger. Arrangementet gikk over to dager og ble fylt av plenumssamlinger, foredrag, panelsamtale, seminarer, konsert, gudstjeneste, samtale med kollegaer, erfaringsdeling og nettverksbygging. 300 deltagere var til stede (118 ansatte av bispedømmerådet og 177 ansatte i ulike kirkelig fellesråd). Det meste av programmet foregikk ved Scandic Nidelven, og deres gode måltider og forpleining ble satt stor pris på.

Stiftsdagene 2022 hadde tittelen: SAMMEN i Nidaros. Temaene i plenumssamlingene på dag 1 handlet om hvordan vi i tiden fremover skal samvirke SAMMEN, og var relevant uavhengig av stilling og arbeidsgiverlinje. To av foredragene handlet om ny kirkelig organisering: «I etterkant av Kirkemøtet» v/ Brit Skjelbred, og «Ny organisering – Konsekvenser for vårt samarbeid og vår kultur» v/ Brita A. Stene. Foredragene «Dåp i endring» v/ Stein Ellinggard, og «Midt i alt som er - kjærlighet, sorg og eksistensiell beredskap» v/ Sunniva Gylver, gav kirkelig ansatte mot og frimodighet til å være tydelig kirke i vår tid. SAMMEN i Nidaros handlet også om hvordan kirka må samarbeide og samskape med ulike lokale aktører i lokalsamfunnet: «Sammen for en bærekraftig fremtid», v/ Atle Sommerfeldt, og panelsamtalen «Frivillighet – fantastisk eller frustrerende» inspirerte kirkelig ansatte til å tenke bredt om hva og hvem kirken er og skal være.

Dag 2 var seminar dag og deltagerne kunne velge mellom 12 ulike seminarer. Seminarene dekket et mangfoldig spekter av temaer, der alle yrkesgrupper skulle ha mulighet til å velge relevant og attraktivt seminar.

Stiftsdagene 2022 hadde 30% flere deltagere enn tidligere stiftsdager. Evalueringen forteller at deltagerne var svært godt fornøyd. På spørsmål om hva som er det viktigste for deg på Stiftsdagene, svarer ca. halvparten «Å få faglig påfyll», mens ca andre halvparten svarer «Fellesskapet med andre». Det er tydelig at påfyll av både faglig kompetanse og fellesskap er viktig for å verdsette og styrke kirkelig ansatte.

2. Kirken er der livet leves

2.1 Styrker kirken som kulturarena og forvalter av kulturarv for alle generasjoner

2.1.1 Flere deltakere på konserter og kulturarrangementet

Statistikken viser at tallet på konserter og kulturarrangement i kirkelig sammenheng er på vei opp etter pandemien. Pilene går opp fra 2021 og nærmer seg tallene før 2020.

	Konsert er				Andre kulturaktiviteter			
	i regi av menigheten		i regi av andre		i regi av menigheten		i regi av andre	
År	Antall	Deltake re	Antall	Deltake re	Antall	Deltake re	Antall	Deltake re
2017	688	80749	517	94325	219	15914	61	4325
2018	586	79991	419	76675	192	16026	75	9439
2019	624	74956	405	81611	278	22205	42	4887
2020	400	27024	252	17711	130	8688	34	1703
2021	423	63139						
2022	598	70355	395	65412	157	9277	58	4646

Tilbakemeldinger fra enkeltmenigheter viser samme utvikling. Levanger kulturkirke har opplevd godt besøk og tilnærmet normal drift i 2022, særlig i høstsemesteret. Her er det særlig de billetterte arrangementene som har økt. Besøket på gratisarrangementer har ikke gått tilbake til nivået før nedstengingen. Publikum kommer på konserter og kulturelle tiltak, men det oppleves at terskelen for å dra på arrangementer er noe høyere enn før.

Tendensen til at publikum venter til det siste med å kjøpe billetter gjelder store deler av kulturlivet. I Vikna har kulturkvelder vært et løft for menigheten, og ikke minst har dette hatt både et diakonalt og menighetsbyggende og brobyggende aspekt. Det er bredt spekter av mennesker som kommer og menigheten fremhever at det også gir gode møter på tvers av generasjonene og det er en lav terskel for å oppsøke den nye kirka.

Når vi nå ser at deltakerne igjen oppsøker kirkebyggene og menighetenes konsert- og kulturarrangement, kan det ha sammenheng med kulturens og kirkemusikkens betydning. Dette er også et signal om at kultur er en av de aller viktigste døråpnerne inn til menighetsfellesskapet og evangeliet. Oppslutningen om den lokale kirken og kirken som bygg henger også sammen med den viktige posisjonen kirkebyggene har som arena for kultur. Allikevel ser vi at erfaringen kan være en annen enkelte steder.

Prosten i Orkdal har reflektert over oppslutningen fra bygdefolket i etterkant av bispevisitas i prostiet i 2022:

“Det ble arrangert to kulturkvelder i grendehus i løpet av visitasen med fulle hus. Det sier en del om at folkekirken fremdeles har både plass og posisjon i lokalsamfunnet. Til visitasgudstjenesten søndag var oppslutningen langt mindre. Med andre ord og litt ubeskyttet sagt: Oppslutningen er større når kirken går ut med sine arrangement enn når kirken ber inn. Selvsagt er det lokale kirkebygget soknets eiendom og slik også «folkets hus.» Likevel er der en betydelig forskjell i oppslutningen. Ett strategisk grep for kirken fremover kan være å bevege seg ut til og inn i de rom hvor mennesker lever sine liv. «Kirken

på Amfi» som Orkanger sokn tilbyr, er et godt tiltak og eksempel på nettopp dette. Her sitter prest og diakon ved ett av kafebordene og vandrer også litt rundt og er tilgjengelig for samtaler der mennesker er! Andre eksempler er gudstjenester som avholdes utenfor kirkehusene.”

Refleksjonen fra prosten i Orkdal er verdifull å ta med seg også i menighetenes arbeid med kirkemusikk og kultur.

2022 gjorde synlig noe av det viktige og imponerende kulturarbeidet som gjennomføres i små og store menigheter i hele bispedømmet. Levanger kulturkirke er nevnt sammen med kulturkveldene i Vikna. Inderøy har høy aktivitet med en langsiktig og gjennomarbeid korsatsning. Det er orgelklubber i Steinkjer, Inderøy og Trondheim, og kulturkvelder i Byåsen kirke for å nevne noe.

Nidaros domkirke menighet er et fyrtårn for musikalsk aktivitet, ikke bare i Trondheim og bispedømmet, men også nasjonalt. Gjennom store TV-produksjoner av gudstjenester og konserter har hele Norge fått ta del i dette.

2.1.2 Styrke og fornye kirkelig kulturarv nasjonalt og lokalt

Menighetenes kulturarbeid og konsertvirksomhet kan gjerne også ses i sammenheng med FNs bærekraftsmål. Kulturfeltet har en ubestridt egenverdi uavhengig av de nytteverdiene feltet skaper. Samtidig er det nærliggende å tenke at kultur også påvirker andre samfunnsområder. Deltakelse i kulturlivet gir både for utøvere/deltakere og publikum arenaer for samhold og fellesskapsfølelse. Kunsten gir kanaler for å uttrykke og motta følelser, for åndelige opplevelser og gir rom for å oppleve mestring og trygghet. Kultur påvirker dermed både vår mentale og fysiske helse. Kulturfeltet er også en læringsarena og en arena for å lære seg samspill med andre.

I kulturarven finner vi identitet og tilhørighet gjennom å se oss selv i en større sammenheng. Kirka ivaretar den immaterielle kulturarven som salmene er en del av. Her er det også relevant å trekke inn babysang, en aktivitet som er med på å videreføre sanger, salmer, rim og regler til nye generasjoner. Som kulturarena er kirka også med på å bidra til levende by- og lokalsamfunn. I sammenheng med bærekraftsmålene vil vi også nevne det viktige arbeidet i Saemien Åålmege der det arbeides kontinuerlig med ivaretagelse og revitalisering av sørsamisk språk og kultur.

Andre tall fra menighetenes (120) egen rapportering for året 2022:

- 28 menigheter har vedtatt lokal plan for kirkemusikk
- 43 menigheter har kor for barn/unge drevet i menighetens regi (796 medlemmer)
- 37 menigheter har kor for voksne/familier drevet i menighetens regi (734 medlemmer)
- 11 menigheter hadde lagt til rette for veikirke

Åpen kirke

Tallet på sokn med Åpen kirke har gått ned med 27 prosent i Nidaros bispedømme i 2022 sammenlignet med 2021. I 2021 var det en god del åpne kirker som et pandemi-tiltak. Sammenlignet med normalåret 2019 er tallet nærmest uendret. Tallet på dager med åpen kirke har gått ned med 4 prosent sammenlignet 2021 og ned 30 prosent med normalåret 2019.

Bispedømme	Antall sokn med åpen kirke					Totalt antall dager med åpen kirke				
	2022					2022				
	2019	2020	2021	13.feb	Endring i prosent	2019	2020	2021	13.feb	Endring i prosent
Agder og Telemark bispedømme	39	66	77	44	-43 %	1 406	974	1 692	1 105	-35 %
Bjergvin bispedømme	67	83	87	85	-2 %	3 120	761	1 223	2 381	95 %
Borg bispedømme	66	89	91	80	-12 %	2 100	1 446	1 306	1 330	2 %
Hamar bispedømme	80	84	111	85	-23 %	3 314	1 848	2 456	2 737	11 %
Møre bispedømme	39	45	48	43	-10 %	2 058	1 816	1 400	1 552	11 %
Nidaros bispedømme	62	75	88	64	-27 %	1 818	1 191	1 344	1 285	-4 %
Nord-Hålogaland bispedømme	30	33	44	35	-20 %	4 239	3 463	3 185	3 275	3 %
Oslo bispedømme	39	59	55	48	-13 %	3 938	3 312	3 159	2 571	-19 %
Stavanger bispedømme	42	57	58	51	-12 %	1 550	1 352	1 373	1 650	20 %
Sør-Hålogaland bispedømme	48	44	56	44	-21 %	2 497	1 063	872	1 651	89 %
Tunsberg bispedømme	46	77	79	60	-24 %	2 818	2 085	2 054	3 061	49 %
Totalt	558	712	794	639	-20 %	28 858	19 311	20 064	22 598	13 %

Fagforum for kantorer og kirkemusikere

Høsten 2022 ble det gjennomført fagdag for kantorer og kirkemusikere i samarbeid med Møre bispedømme. Deltakelsen og tilbakemeldingene har vært gode og felles fagdag vil bli gjennomført igjen ved en senere anledning.

Samarbeid med andre

Nidaros bispedømmes kultur og historie er en betydelig ressurs for Den norske kirkes arbeid og posisjon i regionen.

Det nære samarbeidet med både Olavsfest, Olsokdagene på Stiklestad og Litteraturhuset i Trondheim er viktig og omfatter blant annet samtaleprogram, pilegrimsarbeidet og andre prosjekt. Dette er betydningsfulle arenaer i skjæringspunktet tro, kultur og samfunn. Kirken oppfattes som en viktig og naturlig del av kultur og samfunnsnivå.

Pilegrimsarbeidet i Nidaros

Nidaros er landets viktigste pilegrimsmål. Arbeidet har vært bygget opp over lang tid hvor staten, kommuner, kirken, frivillige og ulike næringsaktører, har spilt viktige roller. Trondheim kommune har iverksatt eget prosjekt «Pilegrimsbyen 2030». Det nasjonale pilegrimssenteret er lagt inn under Nidaros restaureringsarbeider (NDR) og Nidaros pilegrimsgård er godt etablert like i nærheten av Domkirken. Bispedømmerådet spiller en aktiv rolle i utviklingen av dette arbeidet videre, blant annet ved å være med å utrede en mulig bruk av Statsbygg sin Magasinbygning til pilegrimsformål.

Pilegrimspresten er godt innarbeidet og utgjør en svært viktig ressurs i pilegrimsarbeidet, både ved mottaket og i utviklingsarbeidet og ved å delta i de mange lokale arrangementer langs ledene.

Pilegrimssenteret på Stiklestad er nå flyttet inn i den gamle prestegården på Stiklestad og det arbeides også der godt med å legge til rette for pilegrimer mellom Sul (svenskegrensen) til Stiklestad og videre til Trondheim og pilegrimsmålet.

I 2022 ble det registrert 1598 pilegrimer ved pilegrimsmottaket ved Pilegrimsgården og 1260 pilegrimer kvalifiserte seg til Olavsbrevet som betyr at de har gått mer en 100 km. Overnattingsetterspørselen på Pilegrimsgården var så stor at det i perioder var helt fullt. Enn trenger derfor å utvide kapasiteten i sesongen.

Nasjonaljubileet 2030 – Norge i 1000 år

Nidaros bispedømme er sterkt involvert i arbeidet med Nasjonaljubileet 2030 – Norge i 1000 år gjennom deltakelse i styringsgruppen for jubileet og på andre måter. Nidaros

bispedømmeråd gjorde vedtak i 2021 om å opprette ei regional prosjektgruppe for Nasjonaljubileet 2030. Denne gruppa ble nedsatt i 2022. Prosjektgruppa har som mandat å utvikle og realisere regionale og lokale satsinger i Nidaros bispedømme i tråd med nasjonaljubileets tiårige temaplan, samt å koordinere sitt arbeid med øvrige aktører. Videre å utvikle, formidle og inspirere til konkrete lokale tiltak som kan gjennomføres av menighetene i Nidaros i tiårsperioden, og arbeide konkret med utvikling og gjennomføring av enkeltarrangement i perioden, sørge for økt bevissthet om nasjonaljubileet i Nidaros og bidra til å fortolke jubileets tema i lys av kristen tro og livstolking. Gruppa er bredt sammensatt. Videre har bispedømmets ansatte tett dialog med prosjektleder og sekretariat for nasjonaljubileet. Sekretariatet ligger under Stiklestad Nasjonale Kultursenter.

2.1.3 Skoler og andre aktører formidler kulturarven i kirken

Skole og barnehage – kirke-samarbeid

Dette arbeidet krever jevnlig kontakt og god relasjon mellom kirkas ansatte og ansatte i skoler og barnehager. Under koronatida fikk denne jamne kontakten et avbrudd. De fleste stedene har man fått fornyet kontakt. Prosten i Fosen skriver: *«Det er godt gjort, og det har ikke gått uten betydelig innsats fra prester og andre.»*

Totalt i bispedømmet har 35 781 skolebarn vært på 251 gudstjenester i 2022. Nå er sannsynligvis ikke alle som er talt kun skolebarn (og medlemmer av Den norske kirke). På disse gudstjenestene deltar blant andre også lærere, assistenter, foreldre og barn uten medlemskap i Den norske kirke. Noen skoler deltar på gudstjeneste to ganger årlig. Men det er et høyt tall når vi vet at antallet barn og unge i skolepliktig alder som er medlemmer av Den norske kirke i Nidaros bispedømme totalt er 37 795.

Det har vært holdt 96 gudstjenester for totalt 6616 barnehagebarn. For barnehagene velger menighetene oftere å invitere til «krybbevandring» før jul eller «påskevandring» før påske enn til tradisjonell gudstjeneste. Domprosten skriver: *I 2022 kunne en også ta opp igjen julevandringene med barnehagene, noe som er veldig populært.*

Likevel kan det være ulikt fra sted til sted hvor god kontakt det er mellom skoler, barnehager og den lokale kirka. Fra Gauldal melder prosten at *«Skolegudstjenester før jul er faste innslag i de fleste soknene, om enn ikke i alle. Uroen for noen år tilbake knyttet til dette ser ut til å ha lagt seg.»* Den vante, årlige diskusjonen om skolegudstjenestene før jul, merket vi lite til i Nidaros i 2022. Både kirka og skolene er mer trygge på sin egen rolle og hva man skal forholde seg til. Noen steder, der det har vært konflikt tidligere, har det roet seg. Prosten i Stjørdal skriver: *«I Stjørdal har kommunestyret vedtatt at alle barn på barne- og ungdomsskolene i kommunen skal tilbys skolegudstjeneste i skoletiden. Her er det mest aktuelt med skolegudstjeneste før jul.»*

I 2022 arrangerte Nidaros bispedømmeråd, i samarbeid med IKO, en fagdag om skole-kirke-samarbeid. Skole-kirke-samarbeidet er viktig, her har kirka en mulighet til å møte alle barn og unge. Så lenge kirkas ansatte er klare over hvilken rolle de har når de møter barn og unge i undervisningssammenheng, er det mye kirka kan samarbeide med skoler og barnehager om, og være en viktig ressurs for dem. Å sette fokus på dette i videre arbeid, blir godt formulert av prosten i Fosen: *«Jeg gjentar min utfordring til kirkelige tilsatte om å være på tilbudssiden i forhold til skole og barnehager gjennom hele året, ikke bare knyttet til høytider. Det er mange tilknytningspunkter for samhandling: Vi kan bidra om kirkearkitektur, kunstuttrykk, kirkemusikk, tema knyttet til identitet, til sorg og død, kristne og folkelige tradisjoner osv.»*

2.2 Bidrar til å virkeliggjøre bærekraftmålene – lokalt, nasjonalt og globalt

Den norske kirke har forpliktet seg på FNs bærekraftsmål. Det innebærer at vi deltar i den store globale arbeidsplanen for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030.

De mest relevante bærekraftmålene er forsøkt plassert inn i virksomhetsplanens hovedområder. Vi har også skissert en vesentlighetsmatrise for vår virksomhet. Se for øvrig til vedlagte strategi- og virksomhetsplan for 2023.

2.2.1 Flere menigheter med diakonal satsing

62% av menighetene i Nidaros, 74 menigheter, har diakonal betjening. Det vil si at 45 av menighetene mangler diakonal betjening. På landsbasis er Nidaros over gjennomsnittet, men vi skulle gjerne sett at flere menigheter hadde hatt diakonal betjening.

76 menigheter har vedtatt lokal diakoniplan. Det er nærmest 63% av bispedømmets menigheter. Målet må være at menighetenes arbeid med planverktøyet «Kirka vår» vil sikre at alle menigheter stimuleres til å jobbe helhetlig, inkludert menighetens diakonale arbeid. Kan det å jobbe med en helhetlig menighetsplan styrke menighetens diakonale fokus, også i menigheter uten diakonal betjening?

Det diakonale arbeidet er evangeliet i praksis og kirkas mulighet til å formidle håp, tro og kjærlighet i et samfunn som stadig utfordres til å handle, ikke bare snakke. Også i menigheter uten diakonal betjening, er det mye diakonalt arbeid, men vi skulle gjerne sett alle menighetene kunne hatt en diakon som kan ta hovedansvaret for menighetens diakonale avtrykk.

Vi ser resultatet og tydelige synlige spor etter friske midler til diakonistillinger fra Kirkerådet 2019 og 2020. Friske midler fra Kirkerådet til regional styrking av diakonien i menighetene inspirerte flere menigheter til å gå i samtale med kommunen om opprettelse av diakonstilling. Både proster og menigheter etterspør ny tildeling av friske diakonimidler. Hvordan skal flere kommuner innse at opprettelse av diakonstilling både er forebyggende og en investering for kommunens innsats blant utsatte og sårbare grupper, eldre og ensomme?

Kirkerådets satsing på diakoni skulle gjerne resulterte i flere menigheter med diakonal betjening.

Prostene forteller om et mangfoldig diakonalt arbeid for alle aldersgrupper og ulike målgrupper. Mye av det diakonale arbeidet er knyttet til fellesskapsbyggende tiltak, i kirka, på institusjoner, på kjøpesenter, på skoler.

Psykisk helse og lange ventetider har vært et aktuelt tema de siste årene. Hvor mange vet at kirkelig ansatte har samtalekompetanse, liten ventetid og tilbyr gratis samtaler, uten journalplikt? Det betyr ikke at kirkelig ansatte skal bli terapeuter, men mange ønsker å samtale med en fagperson, før de er syke nok til å få tilbud om psykolog. I flere situasjoner kan samtale med kirkelig ansatte være med å forebygge psykisk sykdom.

Ansatte etterlyser kurs/kompetanseheving innen samtale. På Stiftsdagene oktober 2022 hadde Kirkens SOS ansvar for et seminar «God å snakke med – kurs». Februar 2022 arrangeres det fagdag for å styrke samtalekompetanse til kirkelig ansatte. Mange menigheter opplever økende etterspørsel på samtaler.

Prester, diakoner og kirkelig ansatte tilbyr samtale i grupper eller alene, på kontoret, i hjemmet, på tur i skogen, rundt bålet, på kjøpesenteret, osv. Også spesialprestene, ved universitet og høyskoler, ved sykehus og i fengsel, forteller om et økende behov for samtaler. Både enesamtaler og gruppesamtaler er svært etterspurt og en betydningsfull tjeneste, som både skaper livsmestring og redder liv.

Flere menigheter har også tiltak rettet mot flyktninger og nye nordmenn. Flyktingene fra Ukraina aktualiserer dette behovet. Menigheter har i tett kontakt med kommunale tjenester, hatt ønske om å bistå denne gruppa. Det er bevissthet om å behandle alle flyktinger fra ulike land, med samme respekt og tilbud.

Flere menigheter forteller også om nyskaping i diakonifeltet. Blant annet i Stjørdal prosti er det to spennende prosjekter sammen med Stjørdal kommune, det ene er knyttet til åndelig omsorg på bosenter og sykehjem, og det andre er sorggrupper for ungdom.

Matutdeling er også flere og flere menigheter som engasjerer seg i, med stadig flere mottakere. I Lademoen kirke, Trondheim, er det nå ca. 70 personer som er registrerte mottakere av matforsyning annenhver uke. I tillegg til at menigheten også leverer mat til Lilleby skole for utlevering til elver som ikke har med seg mat. En gang i måneden inviterer menigheten til gratis middag, spandert og tilberedt av michelinrestauranten Credo som ligger i nabolaget. Ca. 120 personer, inkludert mange barnefamilier, benytter seg av tilbudet. Middagen etterfølges av en enkel gudstjeneste.

I Trondheim har det gjennom flere år vært satset på å styrke det diakonale avtrykket i alle menigheter og det er minst 50% diakonal betjening i alle sokn. Kirkelig fellesråd i Trondheim har «Forum for diakoni,» og diakonene er delt inn i tre ressursgrupper: Kirke og Helse, Sosial rettferdighet, og Barn og unges oppvekstvilkår. Ressursgruppene angir retning for det diakonale arbeidet i byen, og det finnes mange kontaktpunkter og samskappingsarenaer med kommunale aktører.

2.2.2 Kirken fremmer menneskeverd, fred, menneskerettigheter og vern om skaperverket

Det har vært 5 samlinger (prostemøte, staber) med innføring i bærekraftsmålene og dets relevans for kirkelig arbeid, særlig med tanke på menighetens samvirke med kommunen: Trondheim, Fosen, Stjørdal, Namdal. Håkon Olaussen, prost i Heimdal, Byåsen og Strinda prosti, skriver:

«Bærekraftmålene er i liten grad aktive redskaper i enkeltmenighetenes daglige arbeid, og er nok i større grad foreløpig et anliggende for enkeltpersoner i organisasjonen. Det er nok litt vanskelig å finne lokale konkretiseringer av målene, eller i alle fall å plassere lokalkirkens eksisterende arbeidsformer inn i bærekraftmålenes systematikk».

Bispedømmet har godt samarbeid med KIA (Kristent Interkulturelt Arbeid). Ukrainske krigsflyktninger ble for eksempel 25. september invitert til gudstjeneste og sosial samling etterpå (på bispedømmekontoret) der ca. 85 personer ble med.

Det meldes om kirkelig engasjement for ukrainske flyktninger fra flere menigheter. Prosten i Stiklestad skriver for eksempel at mange menigheter har markert sin solidaritet med ukrainerne gjennom bruk av liturgiske ledd på ukrainsk og forbønn, innsamlingsaksjoner og takkoffergaver».

I forbindelse med en temadrøfting i bispedømmerådet i mai (36/22) om sørsamisk kirkeliv (Saemien Åålmege), leverte bispedømmerådet en uttalelse: *Støtteerklæring til Fovsen Njaarke og Jillien-Njarke reinbeitedistrikter – i forbindelse med vindkraftutbygging i deres reinbeiteområder.*

2.2.3 Den norske kirkes utslipp og miljøbelastning reduseres

Fra og med 2022 er en ny reisepolicy iverksatt. Det har ført til færre Oslo-turer og flere som deltar digitalt på møter. Dette er en fortsettelse av praksis som ble opparbeidet i pandemiperioden. Imidlertid ser vi at reisevirksomheten innen bispedømmet har økt betraktelig.

2.3 Samhandler med organisasjonslivet, andre tro- og kirkesamfunn og offentlige, private og ideelle aktører

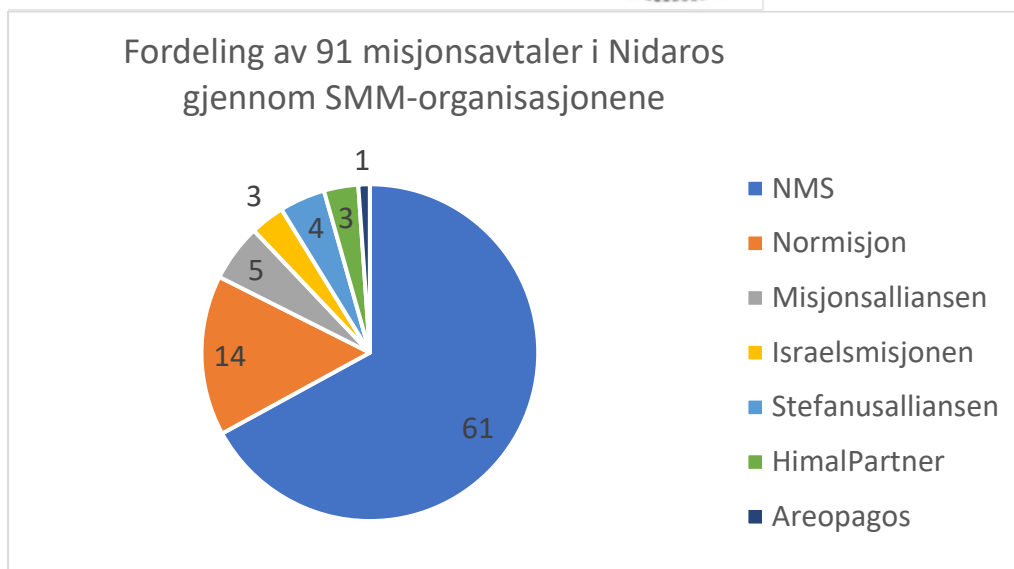
2.3.1 Samarbeid menighet og misjon styrkes

Det regionale utvalget i SMM er beholdt i Nidaros etter omorganiseringen i 2021. Det er imidlertid færre årlige møter. Av bispedømmets 120 menigheter er det 83 som har misjonsavtale gjennom én eller flere av SMM-organisasjonene (69 %), en liten nedgang. Det skyldes opprydding fra tidligere oversikter og at noen menigheter avventer videre avtaler etter en gjennomgang. 13 menigheter har fornyet sine menighetsavtaler.

Lys til verden – aksjonen ble gjennomført, det samme ble aksjonsdagen/fakkeltog for trosfrihet i Trondheim.

I april dro 5 ungdommer fra Stjørdal til Spania for å bli kjent med kirkeliv og misjonsarbeidet til NMS i Barcelona. Leder var menighetspedagog og ungdomsdiakon Solveig Frafjord Whitcomb.

Misjonsengasjementet i menighetene er mye avhengig av organisasjonenes innsats, og lokale drivkrefter i menighetene. Menighetsstabene har ingen ansatte der temaet «misjon» naturlig hører hjemme, derfor må man kontinuerlig «selge inn» tiltak og oppmerksomhet om saken.

2.3.2 Den norske kirke synliggjør sin tilhørighet til den verdensvide kirke

Nidaros bispedømme har samarbeidsavtaler med Vestre synode i Mekane-Yesu kirken i Etiopia og Den evangelisk-lutherske kirke i Jordan og De hellige land ELCJHL).

Kontakten med Vestre Synode har det siste året vært på telefon og e-post. Sist vennsbesøk var i 2019. Det planlegges besøk fra synoden i juli 2023 i forbindelse med generalforsamlingen til NMS i Stjørdal.

Kontakten med den lutherske kirke i Jordan og Det hellige land har vært stor i 2022. I store deler av 2022 har kirken på Jesu dåpssted i Jordan vært betjent av Anna og Knut Kittelsaa etter avtale med Mellomkirkelig råd. I tillegg til å ta imot gjester, arrangere pilgrimsvandringer og tilbud om gudstjenester og dåp, har de også vært viktige for at nødvendige reparasjonsarbeider på kirken er blitt gjennomført.

Som en del av samarbeidsavtalen ble det også gjennomført en pilgrimsreise til Jordan og Palestina hvor biskopen deltok. Pilgrimsprest Einar Vegge ledet vandringen og det var også med representanter for ungdomsrådet i Nidaros.

Det er utstrakt kontakt på flere samarbeidsområder mellom Härnösand stift i Svenska kyrkan og Nidaros bispedømme. Sammen med Lappo stift i Finland var vi gjester i Härnösand i august 2022, det såkalte Midt-Norden møtet. I 2024 er Nidaros vertskap for tilsvarende møte.

De siste årene har det også samarbeidet knyttet til samisk kirkeliv stått i fokus. Fra 2023 overtok Härnösand stift ansvaret på svensk side som utgiver i fellesskap med Nidaros for sørsamisk kirkeblad. Samtalene om videreutvikling av samarbeid innenfor sørsamisk kirkeliv fortsetter i 2023. Det er avtalt at biskop og prostene fra Härnösand kommer til Trondheim og Nidaros under Olsok i 2023.

2.3.3 Barne- og ungdomsorganisasjonene deltar inn i menighetene

Flere barne- og ungdomsorganisasjoner står sterkt i Nidaros. Organisasjonene har gjennom bispedømmerådet et nettverk med flere møtepunkt gjennom året, og arrangerer samlingen «Sammen for Nidaros» i fellesskap på starten av hvert semester. Grunnet pandemi utgikk januar-samlingen. Høsten 2022 inviterte nettverket til fagdag om digitale medier. Det

fortelles om gode synergier gjennom dette nettverket, og organisasjonene har et tydelig mål og ønske om å styrke menighetene i sitt arbeid - spesielt mot ungdom.

Spesielt sterkt står samarbeidet med KRIK og NMSU når det gjelder konfirmantsatsningene i bispedømmet – les mer i punkt 1.1.3. NMSU har flere forskjellige leire med variert oppslutning i samarbeid med menighetene med ledertreningskurs og ettertreff for konfirmantene.

KRIK har et stort og mangfoldig studentarbeid i Trondheim. Flertallet av disse studentene går i frikirkelige sammenhenger. Julegudstjenesten som arrangeres i samarbeid med studentprestene i Nidarosdomen hver november er den mest tydelige koblingen mellom Den norske kirke og studentene. I 2022 møtte over 1100 studenter opp denne dagen.

De andre organisasjonene som er aktive og relevante samarbeidsaktører i Nidaros er KFUK-KFUM, Acta, NLM, Laget og Søndagsskolen, og de har ulik grad av deltakelse. Mange bruker søndagsskolen sitt opplegg, KFUK-KFUM er i gang med å sondere terrenget for Forandringshus i bispedømmet, Acta har ny leder med positive ambisjoner for videre samarbeid.

3. Kirken er mer for flere

3.1 Gir tilhørighet og skaper gode møteplasser og fellesskap fysisk og digitalt

3.1.1 Kirkens digitale nærvær øker

Nidaros bispedømme begynte i januar 2022 å planlegge kommunikasjonen på nettsider og på Facebook, som er den sosiale kanalen Nidaros bispedømme benytter. Antallet sidevisninger på nettsidene økte med 15.999, fra 58 869 i 2021 til 74 860 i 2022. Rekkevidden på innlegg på Facebook har gått opp med 49,3 %. Det betyr at innlegg, videoer og annet innhold nådde nesten 50% flere i 2022 sammenlignet med 2021. Antallet besøk på Facebook-siden til bispedømmet har gått opp med 97,3% i 2022 sammenlignet med 2021. Nye liker-klikk har også gått opp med 54,7% i 2022 sammenlignet med 2021.

Dersom vi sammenligner med årene før koronapandemien er sidevisningene på nettsidene færre. Men vi er på vei oppover til nivået før koronapandemien, som lå fra 82.000 sidevisninger til 104.000 sidevisninger i året. I det første året det ble hentet ut statistikk fra nettsidene, i 2016, lå antall sidevisninger på litt over 29.000.

Nidaros bispedømmeråd har tidligere betalt for spredning av innlegg. I fjorårets årsrapport ble det pekt på at dette fører til mange følgere som ikke er aktive. Erfaringene gjort gjennom 2022 viser at dette stemmer. Innleggene har mer engasjement og bredere spredning gjennom god planlegging. Våre følgere engasjerer seg gjennom kommentarer, liker-klikk og delinger av innlegg i større grad. Engasjerte følgere sørger nå for god organisk spredning.

Strategiplanen til Nidaros bispedømmeråd ligger til grunn for utarbeidelsen av kommunikasjonsplanen for bispedømmerådet. Like fullt er det fremdeles behov for en kommunikasjonsstrategi. Tallene går oppover, men hvilke indikatorer skal vi måle resultatene etter? Dette er et arbeid det må brukes et eksternt byrå til å utarbeide, da det er ressurskrevende. **Kommunikasjonsstrategien** bør også utarbeides på tvers av arbeidsgiverlinjene i tråd med planen for ny kirkelig organisering. Kirkelig fellesråd i

Trondheim har tidligere utarbeidet en kommunikasjonsstrategi hvor det ble pekt på at planen burde iverksettes i begge linjer, dersom målene skulle nås.

Utviklingen av en kommunikasjonsstrategi er også i tråd med strategiplanens pkt. 4.2.5 hvor målet er at «Frem mot 2021 skal medarbeiderne i Nidaros bispedømme bli målrettede og bevisste formidlere» og hvor underpunktene er som følger:

«Kirkens kommunikasjonsarbeid er ikke et avgrenset område, men utfolder seg i alle møter og kontaktpunkter kirkens medarbeidere har.

Derfor skal kirken i Nidaros:

- utvikle strategi for kommunikasjon, mediehåndtering og profilering.
- arbeide med kommunikasjonskultur og internkommunikasjon.
- utforske nye kommunikasjonsformer og kanaler, og samtidig søke høy grad av bevissthet om hvorfor og hvordan man gjør det.
- styrke planer for kommunikasjon og beredskap i kriser og katastrofer.
- delta i det offentlige ordskiftet og utvikle sin bevissthet om denne deltakelsen.

I strategiplanen er det også vist til at Nidaros bispedømmeråd skal styrke planer for kommunikasjon og beredskap i kriser og katastrofer. Dagens plan er fra 2007 og må revideres og oppdateres. Bruken av sosiale kanaler og andre digitale flater krever økt årvåkenhet og det er viktig at vi har en tilpasset plan for hvordan, hvor og hvem som skal kommunisere hva i en krisesituasjon.

I Stjørdal prosti beskriver prost Jon Henrik Gulbrandsen i sin årsrapport flere håpstepp i en tid hvor statistikken på flere områder peker nedover, og det første punktet handler om

«Gylne øyeblikk. Om mye av det statistiske materialet peker nedover, er de gylne øyeblikkene likevel mange: Øyeblikkene der vi er i flytsonen, der mening blir tydelig, der det som skjer utgjør en forskjell, der Guds rike bryter fram».

Og det er disse gylne øyeblikkene. De gode historiene vi må bli enda flinkere til å dele. Vi har gjennom 2022 brukt ressurser på å dele noen av de gode historiene fra bispedømmet. Det gjøres mye godt arbeid i menighetene i Nidaros. I fjor skrev vi mellom annet historien om rockegudstjenestene i bispedømmet, den diakonale innsatsen til Levanger menighet da krigen i Ukraina brøt ut og forskningen til Stein Ellinggard om drop-in dåp. Vi ser at de gode historiene og møter med mennesker fenger lesere og følgere

I rekrutteringsarbeidet formidlet vi preste-historier, hvor to prester i Stiklestad prosti, Janne Grete Jørstad og Lars Arnfinn Fjær, delte hvorfor de valgte å bli prester i voksen alder. Disse historiene ble godt lest, delt og likt mye på Facebook. Vi har også skrevet saker om rekrutteringsarbeidet generelt. I tillegg er det brukt kommunikasjonsressurser inn mot utforming av utlysningstekster for gitte stillinger i bispedømmet.

Et annet område vi har prioritert er retreat-virksomheten i Nidaros. Vi har skrevet historier og lagt lenke til retreat-siden på hovedsiden til bispedømmet. I tillegg er teksten på hovedsiden skrevet om.

Internett og intranett

Det er behov for å gjøre noen endringer på nettsidene til bispedømmet. Dette er et pågående arbeid. I 2022 fikk bispedømmene tilgang til det nye intranettet. Dette er ikke tatt i bruk i Nidaros, men målet er å komme i gang i løpet av våren 2023.

Nyhetsbrev

I 2022 ble det også planlagt å sende ut nyhetsbrev fra bispedømmekontoret. Dette skal i gang i løpet av våren 2023.

Podkast

Nidaros bispedømmeråd vedtok i 2022 å styrke arbeidet med formidling. I første omgang innebærer dette etablering av en podkast med personlige troshistorier. Satsingen kan dessuten gi økt rom for innholdsproduksjon og samtaleledelse.

Arbeidet med podkasten "På trua laus" startet i november 2022. Programmet skal inneholde portrett av ulike mennesker i bispedømmet. Grunntanken er at personlige historier, med sine ulike uttrykk og valører, kan gi tilknytning, gjenkjennelse og nytt blikk på tro og de store spørsmål.

I tillegg til at en podkast kan vide ut rommet for tro og refleksjon, er den også en viktig del av bispedømmerådets ambisjon om å være tydelig til stede digitalt. Ifølge oppdatert mediestatistikk, har podkast økende oppslutning. Det satses bredt på denne type formidling i mange bedrifter og organisasjoner. Podkast ser ut til å være en plattform som i større grad inviterer til tid og dybde.

Podkast er i utgangspunktet radio. Noen av "På trua laus"-programmene vil likevel testes ut som TV-sendinger, direkte fra lokale arenaer rundt i bispedømme. Målet er å nå enda bredere ut (levende bilder har stor digital gjennomslagskraft), skape et ytterligere eierskap i hele bispedømmet og invitere til kompetansebygging og –deling i de lokalmenighetene som podkasten besøker.

Pilegrimsprosjekt

I tillegg til dette prosjektet har det gjennom fjoråret blitt arbeidet med et pilegrimsprosjekt i bispedømmet. Det første som ble gjort var å skrive ut saker om pilegrimsvirksomheten i Nidaros og om pilegrimsprest, Einar Vegge. Parallelt begynte planleggingen av et digitalt prosjekt hvor målet er

«å utvikle en interaktiv tidslinje, som viser pilegrimsvirksomhetens historie i et åndelig og religionshistorisk perspektiv. Formidlingen skjer gjennom bruk av tekst, bilder, video, musikk og lyd. Målet er at prosjektet skal utfylle den informasjonen som allerede er tilgjengelig.»

Som en forberedelse til dette prosjektet ble det laget en fotodokumentar om pilegrimspresten og hans virke i Nidaros bispedømme sommeren 2022. Bildene skal primært brukes inn i prosjektet, men for å utnytte ressursene best mulig ble det tatt kontakt med både Olavsfest og Nasjonalt pilegrimssenter for å utvikle en fotoutstilling. Olavsfest skal sommeren 2023 stille ut et utvalg av bildene. I tillegg er nasjonalt pilegrimssenter interessert i et samarbeid for å utvide fotodokumentaren til også å omfatte pilegrimshistorier. Selve hovedprosjektet er utsatt til 2024 grunnet budsjettkutt.

Biskop Herborg og bispedømmerådet

Bispedømmerådet følger biskopen på visitaser, og det blir skrevet og delt fra biskopens besøk rundt om i bispedømmet. Biskopens kronikker til påske og jul ble i 2022 tatt inn i Adresseavisen og i flere lokalaviser. Da Ukraina krigen brøt ut i februar 2022 var biskop

Herborg med i Midtnytt på NRK Trøndelag. Dette er noen eksempler på dekningen av biskopens virke i Nidaros..

Nidaros bispedømmeråd markerte seg i fjoråret med engasjement i Fosen-saken med en egen uttalelse, som ble sitert i flere medier. Det er godt innarbeidede rutiner på innsalg til pressen i høytider av kronikker etc., men også her ville en kommunikasjonsstrategi tydeliggjort målsetningene med profileringen av biskopen og bispedømmerådet i media.

Samfunnsengasjementet til biskopen og bispedømmerådet betyr mye for folk. Det viser engasjementet på Facebook. Følgerne våre deler og kommenterer saker som viser kirkens plass i samfunnet.

TV-gudstjenester

Nidaros domprosti rapporterer om fortsatt høye seertall for Tv-gudstjenestene i Nidarosdomen, selv om pandemirestriksjonen er borte, og de skriver

«det er gledelig, og kanskje tankevekkende, at tallene holder seg stabilt høye også i en høytid når kirkene igjen er åpne til gudstjeneste og en kan tenke at de som de foregående årene måtte feire gudstjeneste «gjennom skjermen», nå kunne feire i sine kirker. 2022 er første året NRK sender gudstjeneste også i tv hver søndag gjennom hele året. Kanskje gjør dette at folk blir vant til - og glad i - å følge gudstjenestene gjennom skjermen?»

Gudstjenester sendt i NRK TV:

2020:

Julegudstjeneste fra Nidarosdomen	NRK1	24.12.2020	Torsdag	336 000 seere	48% av markedsandel
Høytidsmesse fra Nidarosdomen	NRK1	25.12.2020	Fredag	114 000 seere	26% av markedsandel

2021:

Julegudstjeneste fra Nidarosdomen	NRK1	24.12.2021	Fredag	293 000 seere	46% av markedsandel
Høytidsmesse fra Nidarosdomen	NRK1	25.12.2021	Lørdag	72 000 seere	18% av markedsandel

2022:

Julegudstjeneste fra Nidarosdomen	NRK1	24.12.2022	Lørdag	242 157 seere (+ 26 144 web)	? % av markedsandel
Høytidsmesse fra Nidarosdomen	NRK1	25.12.2022	Søndag	59 400 seere (+ 6100 web)	? % av markedsandel

Samarbeid på tvers

Nidaros bispedømmeråds kommunikasjonsrådgiver har gjennom fjoråret hatt møter med kommunikasjonsrådgiverne i Kirkelig Fellesråd i Trondheim, U-kirke og domprostiet. Målet er at det fremover skal være faste møtepunkter mellom kommunikasjonsrådgiverne på tvers av arbeidsgiverlinjene. Det er også ønskelig å ha god kontakt med NDR og at de er med på møtene. På denne måten blir det naturlig å samarbeide om større oppgaver og prosjekter, slik som Olavsfest. Gjennom fjoråret har vi delt nettsaker og hjulpet hverandre ved behov. I tillegg samarbeidet vi om kommunikasjonsoppgavene under Olavsfest. Dette har spart oss tid og ressurser.

Vi samarbeider også med Kirkelig fellesråd i Trondheim om kommunikasjonen frem mot Kirkevalget i 2023 og har utarbeidet en felles kommunikasjonsplan.

3.1.2 Universell utforming av og i styrkes kirken

Universell utforming må stadig etterspørres og kvalitetsikres. Inkluderende kirkeliv sikrer en likeverdig deltagelse for alle, uavhengig av funksjonsevne og livssituasjon. Foreløpig har vi en lang vei å gå, og det er fortsatt behov for at mennesker med særskilte behov selv ber om tilrettelegging. I alle invitasjoner kirken sender ut bør det stå noe om at vi ønsker å tilrettelegge, og mulighet for å si ifra om behov ved påmelding.

I trosopplæringsarbeidet er det konsekvent gjennomføring av dette, grunnet nasjonale rapporteringssystem. I etterkant av hvert tiltak må det besvares hvor mange deltakere som fikk individuell tilrettelegging og hvilken tilrettelegging som ble gjort. Det kan gjelde både fysiske forhold, sosial tilrettelegging og pedagogisk tilrettelegging. Denne statistikken viser at de fleste tilretteleggingene gjelder konfirmanter. I tillegg til faglig ressurs når det gjelder tilrettelegging, har Nidaros bispedømmeråd en egen konto-post for økonomisk støtte til tilrettelegging i konfirmentarbeidet. Kirkelig fellesråd som ikke har mulighet å gjennomføre tilrettelegging for konfirmanter med særskilte behov, kan søke om økonomisk bistand. Vi opplever et økende behov.

Planverktøyet «Kirka vår» bør kunne hjelpe menighetene til systematisk gjennomføring av universell utforming.

Hvert år arrangeres Høsttakkefest i Nidarosdomen, etterfulgt av kirkekaffe i Øysteinsalen. Om lag 350 deltagere pleier å komme. Både mennesker med utviklingshemming og deres pårørende setter stor pris på denne viktige samlingen.

På Stiftsdagene i oktober var utsendelsesgudstjenesten en papirløs gudstjeneste, ledet av spesialprest Rune Rasmussen og noen av bispedømmets ansatte. Rasmussen hadde også ansvar for et av seminarene på Stiftsdagene. Både gudstjenesten og seminaret skulle inspirere og dyktiggjøre kirkelig ansatte til selv å arrangere lignende gudstjenester i sine kirker. Vi har allerede sett spor av dette, og håper på flere synlige resultater i 2023.

Samhandling med helse- og omsorgstjenesten er tema på alle visitaser. Post på programmet kan være besøk ved helse- og omsorgsinstitusjoner. Prosterapportene viser til god samhandling mellom lokalt ansatte og helse- og omsorgstjenesten. Kirkelig ansatte og deres tjenester er sterkt ønsket og blir høyt verdsatt.

Det er viktig å påse at universell utforming ikke bare kan være enkelte ansattes ansvar. I alle lokale menigheter bør hele staben være opptatt av universell utforming og oppdatert. For å sikre strategisk og systematisk arbeidet med temaet, bør det vurderes om det på sentralt nivå kan utarbeides et obligatorisk kompetansehevende kurs på dette området. (Etter samme mal som årets LHBT+-kurs.)

3.1.3 Folkekirken tilbyr ulike møteplasser og fellesskap

Høsten 2021 gjorde bispedømmet en storsatsing ved at de foretok en ekstrabevilgning fra Nidaros såkornfond. Det ble bevilget ca. 3,5 millioner kroner til 165 tiltak. Mange av tiltakene ble realisert i 2022.

I Hasselvika kirke (Indre Fosen) ble det arrangert «Allsang før elgjakta» i september. Ideen kom fra boka «Den siste viking» av Johan Bojer. I boka fortelles det om fiskerne fra Rissa som gikk til kirka og fikk nattverd før de dro til Lofoten. Initiativtaker Nils Richard Hassel ønsket å gi tilbud om en konsert der alle kunne komme til kirka siste søndag før elgjakta begynte for å få åndelig påfyll gjennom salmer og musikk. Forestillingen ble fort utsolgt, derfor det ble gjennomført to forestillinger.

Sør-Innherad kirkelige fellesråd fikk støtte til å kjøpe inventar og utstyr for å ta imot pilegrimer og andre gjester på Verdal prestegård, Stiklestad.

44 av Nidaros-menighetene (37 %) rapporterte at de hadde arrangert frivillighetsfester eller samlinger for medarbeidere i 2022.

Se neste punkt 3.2.1 om ungdomsarbeid for å få vite mer om møteplasser for ungdom.

3.2 Motvirker utenforskap og utforsker nye måter å være kirke på

3.2.1 Ungdomsarbeidet styrkes, og kirken er til stede på utdanningsinstitusjoner og i forsvaret

Det er stort mangfold og variasjon i møteplassene for ungdom i Nidaros bispedømme, og flere positive tiltak så dagens lys i 2022. Flere menigheter melder om utfordringer rundt å holde på ungdommene etter konfirmasjonstiden, og en god del har mistet ungdomslederne og må «starte på nytt» etter pandemien. Andre har startet opp arbeid som har ligget brakk i mange år, og opplever stor vekst.

Prosten i Strinda, Byåsen og Heimdal prosti, Håkon Olaussen, skriver en refleksjon mange menigheter kan enes om:

«Det som bør prioriteres framover er nok arbeidet med å rekruttere og følge opp unge som kan få et aktivt forhold til kirka også etter konfirmasjonen. Flere menigheter erkjenner at de strever både med å finne form på, og ressurser til, dette arbeidet.»

Dette er en utfordring vi må ta på alvor. Samtidig er det mange lysglimt i ungdomsarbeidet, og de positive utviklingstrekkene inspirerer.

Her er noen eksempler på gode møteplasser for ungdommer rundt om i bispedømmet:

Gauldal prosti: I Holtålen er det startet et møtepunkt for fjorårskonfirmantene.

Trosopplærerer inviterer til kveldsmat og prat en gang i måneden. Prosten i Gauldal, Øystein Flø, forteller at dette er «*det mest lovende tiltaket (...)*» og at «*der har de faktisk fått dette til å fungere som et breddetiltak for ungdom, gjennom å bevisst bygge relasjoner gjennom konfirmantåret*».

Stjørdal prosti: Prost Jon Henrik Gulbrandsen forteller:

«*Hver onsdag i skoleåret arrangerer Selbu menighet ungdomsklubb for ungdommer fra 13-16 år i kjelleren på Selbu Menighetshus. Rundt 40-50 ungdommer er innom hver onsdag (ungdomsskolen består av ca. 150 elever). Målet med klubben er å ha et gratis tilbud for ungdom, et sted å være uten at du må prestere*».

Fra Biskop Herborgs nyttårstale:

«*Da det høsten 2022 ble streik på skolene, forstod kirka i Stjørdal at ungdommen trengte steder og møtes. I Hegra gikk flere sammen om å få åpna idrettshallen, og i byens eget kirkebygg i «Kimen» fikk ungdom et sted å være. De svarte på behovet som var der, når det var der*».

Fosen prosti: Alle konfirmantene i fire av menighetene i Fosen inviteres til juletreff, og ungdomslederne stiller som julenisser og reinsdyr, som kommer med ulike poser. Dette er et tiltak konfirmantene setter stor pris på, og et konkret resultat er at alle disse fire menighetene også de siste årene har klart å rekruttere ungdomsledere.

Fosen har ellers i mange år hatt gode strukturer med felles ungdomslederkurs. Grunnet pandemien har dette ligget brakk, men vil gjenopptas i 2023.

Stiklestad prosti: Ungdoms-alfa, som skjer på tvers av kommunegrensene er et svært populært tiltak for ungdom året etter konfirmasjonen. Høsten 2022 har 41 tiendeklassinger fra Ekne, Markabygda, Skogn, Levanger og Verdal møttes til 10 samlinger med ulike tema. Kurset avsluttes med en reise til London februar 2023, og trosopplærerer skriver at turen er:

«*avslutningen på en vinter med 10 samlinger hvor vi har spist, lekt og pratet om tro og liv, om det gode og det vonde i livet, om hva den kristne tro er- og gjør med oss og livene våre. Dette kjennes så veldig viktig, i ei tid som røsker i håp og trygghet. Og i en fase av livet med mange valg og store forandringer*».

På Inderøy er det et stort og voksende barne- og ungdomskor som heter Vivace. De er aktive med både konserter og musikal, og 25.–28. mai 2022 var koret vertskap for Norbusang, en årlig nordisk barne- og ungdomskorfestival som arrangeres på rundgang mellom landenes barne- og ungdomskororganisasjoner.

Orkdal prosti: I 2022 har de startet opp to nye tiltak rettet mot ungdom. Det ene er «Ung sorg» som er et samarbeid mellom diakonene i Orkland, Skaun og Melhus. Dette er et tiltak

som retter seg mot ungdom som har opplevd sorg og død i nære relasjoner. De har også startet opp ungdomslederkurs med 12 deltakere i Orkland fellesrådsområde, og forhåpentligvis vil dette kunne gi deltakelse på ungdomstingene fremover.

Strinda, Byåsen og Heimdal prosti: U-kirke har vært et spennende prosjekt i utvikling over flere år. Frokost-kaféer og lunsj-kaféer, og gjennom dette samarbeid med ulike etater og instanser skaper gode samarbeidsrelasjoner i byen vår. Høsten 2022 fikk U-kirka en ungdomsprest i full stilling.

På Byåsen i Trondheim har det mange år vært et levende ungdomsarbeid, og ungdomsklubben Shelter, som har ligget brakk i noen år, har åpnet igjen med ny giv og inspirerende utvikling.

Nidaros domprosti har som kjent byomfattende møteplasser for barn og unge gjennom prestisjefylte kor, slik som *Nidarosdomens guttekor og jentekor*. Disse møteplassene har betydning langt utenfor prostiets grenser.

Dette var noen utvalgte glimt fra et mangfoldig bispedømme. «*Det er det jevne som drar*» er også sant hva angår å bygge relasjoner og ungdomsarbeid i kirka, og vi heier på alle gode tiltak i menighetene våre. Samtidig tas utfordringene på alvor, og vi må erkjenne at manglende oppslutning rundt konfirmasjon vil også svekke ungdomsarbeidet på sikt.

3.2.2 Kirkens rolle i sivilsamfunnet styrkes

Prosterapportene viser til flere gode eksempler på kirkens vesentlige rolle i sivilsamfunnet. Kirken regnes med i samfunnet, både på lokalt og regionalt nivå. Prostene sier at kirkelig ansatte i hovedsak opplever seg velkomne på ulike arenaer i lokalsamfunnet, på skoler, barnehager og helseinstitusjoner. Kirken er blant annet representert i kommunenes kriseteam og SLT (Samordning og lokale kriminalitetsforebyggende tiltak). Kirken blir brukt som ressurs i utvikling av lokalsamfunn, som for eksempel i områdeløft-arbeid i deler av Trondheim.

Kirken ønsker å være en relevant og attraktiv samarbeidspartner, på lik linje med andre gode aktører i sivilsamfunnet. «Det trengs en hel landsby» for å skape et godt lokalsamfunn for alle generasjoner. I møte med fremtiden er det nærliggende å tenke at ideelle lag og organisasjoner vil få en større rolle for å dekke menneskers behov i sivilsamfunnet. Her har kirken et stort potensial og oppdrag.

Nidaros bispedømmeråd og biskop i Nidaros deltar i statsforvalterens fylkesberedskapsråd og statsetat-sjefsmøte.

Nidaros bispedømmeråd er medlem i Folkehelsealliansen i Trøndelag som søker å påvirke utviklingen i samfunnet slik at levekårene i økende grad skaper god helse for alle, og å påvirke helseadferd i befolkningsmassene.

2022 er første året på lenge at NRK har TV-sendte gudstjenester hver søndag gjennom hele året. Menighetene som har sendt gudstjenester forteller at det er gledelig, og kanskje også tankevekkende, at seertallene er like høye som i pandemitiden. Mange er glade i «å være med på gudstjeneste» via skjermen. En side ved det å gå på gudstjeneste er å være med å lage et fysisk fellesskap av mennesker, noe som naturlig er krevende via skjerm. Det er likevel viktig å løfte frem skjerm-deltagerne, som for eksempel de 333.801 menighetslemmene som var med på to julegudstjenester fra Nidarosdomen. Alternativet var

kanskje ingen gudstjeneste. TV-sendte gudstjenester og deres høye seertall er tydelige tegn på kirkens rolle i sivilsamfunnet.

En viktig faktor i kirkens diakonale arbeid er samvirke med lag og organisasjoner. Kirkens SOS, Kirkens Familievern, Kirkens bymisjon, Kristens innvandrerarbeid (KIA), Blås Kors er blant de organisasjonene som har et klart diakonalt oppdrag i kirken.

Spesialprestetjenesten med studentprestene, fengselsprest, sykehusprestetjenesten ved St. Olav Hospital i Trondheim og sykehusene i Levanger og Namsos sammen med tro- og livssynskorpset i Forsvaret, utgjør en viktig del av det kirkelige diakonale tilbudet.

I 2022 var det en lengre offentlig debatt om tro- og livssynstjenesten ved NTNU. Kirken ønsket debatten velkommen fordi den berører viktige spørsmål og tro og livssyn sin plass i det livssynsåpne samfunn. Debatten og de påfølgende samtaler mellom studentprestetjenesten og NTNU har medført en positiv avklaring av prestetjenestens plass og oppgaver ved et offentlig universitet. Ved det nye campus på Gløshaugen skal det nå legges til rette for at alle ulike tro- og livssyn skal ha adgang til å tilby sine tjenester og at NTNU selv skal ta et ansvar for å legge forholdene til rette for dette.

Forsvaret øker sin aktivitet i bispedømmet, særlig knyttet til hovedflybasen på Ørlandet. Det betyr at også tro- og livssynstjenesten i forsvaret også er viktig i vårt bispedømme. Denne tjenesten ligger under tilsyn av Oslo biskop, men det er også viktig med god kontakt med lokalmenigheter og med bispedømme. Det var derfor gledelig å registrere at både prosten i Fosen og Nidaros biskop var til stede ved åpningen av det nye kapellet ved flybasen i 2022.

3.2.3 Flere menigheter tilbyr fellesskap til nye i Norge

33 menigheter rapporterte at de hadde tilbud knyttet til integreringsarbeid.

KIA Trøndelag arrangerte leir for flerkulturelle familier på Mjuklia leirsted. Leirkonseptet viser seg å være veldig populært når deltakerne forstår at leir er noe annet enn flyktningeleir og eventuelt de andre assosiasjoner «leir» kan gi.

Tiller menighet arrangerte familiedag for 20 personer i klatreparken Høyt og lavt i Trondheim. Heimdal og Kolstad menigheter svarte på utfordringen fra Kirkerådet om å tilrettelegge sommertilbud for ukrainske flyktninger. Det ble gjennomført tre aktiviteter i 2022: sommertur til Storbuan økogård, kirkemiddag og adventsleir på Mjuklia i november hvor ukrainske flyktninger var spesielt invitert.

3.2.4 Kirken bidrar til nyskaping og innovasjon

Ønske om samskaping og felles satsing på diakonale utfordringer er stadig tema på biskopenes visitaser og møter med kommunene.

Bruktbutikken «Brukt å my mer» i Åfjord er et godt eksempel på nyskaping og innovasjon i kirka. Bruktbutikken er ikke bare en butikk, men også mye mer. Det har blitt en viktig arena for fellesskap, mestring, integrering og virkeliggjøring av flere bærekrafts-mål. Lokale utstillere stiller ut og selger egen kunst. I reparasjons-hjørnet kan en få fikset på ødelagte klær. Hver torsdag er det strikkekafé. Første lørdag i måneden er det et par timer med livemusikk. Det er diakoniarbeideren som var initiativtaker til arbeidet, som nå drives sammen med ca. 15 frivillige medarbeidere. «Brukt å my mer» hadde ikke vært det samme uten verdifulle samarbeidspartnere: Flyktninge-kontoret (utplassering og norskundervisning), NAV (arbeidspraksis), Åfjord videregående skole (entreprenørskap-elever), barneskole (skoleavis), vekstbedriften If Jobb i Rissa (salg av asiatiske matvarer.)

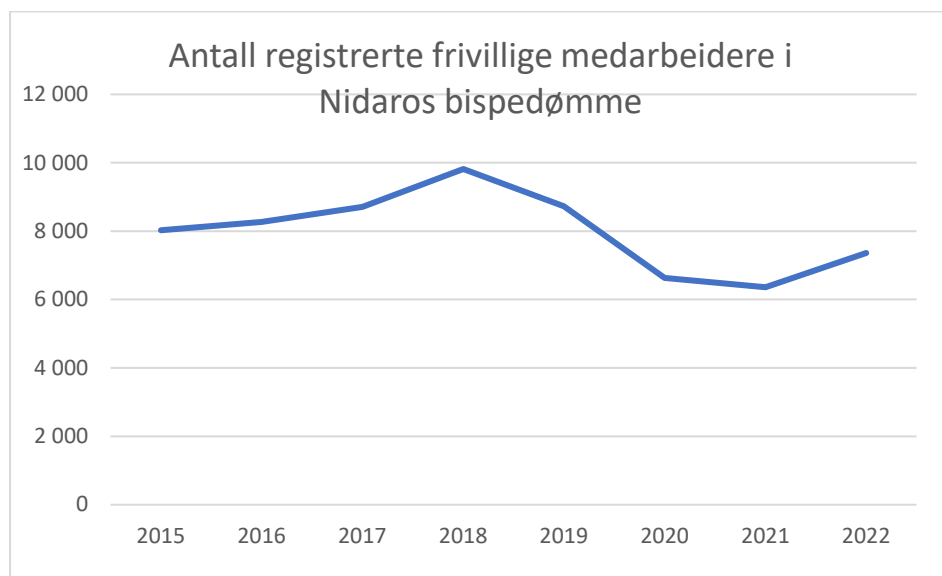
3.3 Skaper en mangfoldig, rekrutterende og inkluderende arbeidsplass og frivillighetsarena

3.3.1 Kirkelige medarbeidere trives i jobben og har et inkluderende og likestilt arbeidsfellesskap (sykefravær og antall HELT MED-ansatte rapporters i del IV)

Rekruttering handler også om å ivareta og beholde våre mange dyktige prester. Prosten gjør en fantastisk god jobb i den daglige personalomsorgen. Prostene lytter og tilrettelegger for prestene i ulike livsfaser og livssituasjoner. Tiltak som veiledning, etterutdanning, faglig påfyll, retreat, opphold på Modum, studiepermisjoner er viktige faktorer for at prestene får påfyll og nødvendige pauser. Prostene skal også ivaretas. I 2022 begynte spennende og nyttig lederutviklingsprogram for proster, biskop og ledere i administrasjonen.

3.3.2 Flere engasjeres til frivillig tjeneste i kirken

Flere menigheter forteller at det er mangel på frivillige. Dette kan skyldes flere grunner. En del av de frivillige har blitt eldre og har ikke lenger mulighet til å stå i tjenesten de gjorde tidligere. Og det er kanskje mer krevende å engasjere nye generasjoner med frivillige? En annen forklaring kan være at flere av de som tidligere har vært frivillige, har fått nye vaner og behovet for mindre i kalenderen oppleves viktigere enn å bidra der det trengs.

Det er likevel positive fortellinger om frivillige medarbeidere. Tallene er på vei opp. I 2022 meldes det om 7362 frivillige medarbeidere i bispedømmet. Det er godt over tallene fra pandemi-årene, samtidig som vi ikke er helt tilbake til 2019-tallene. Målet må være å komme tilbake til toppen i 2018. I Diakonikampanjen i 2021 om frivillighet, meldte 163 personer seg til frivillig tjeneste. Vi vet ikke om de har gått inn i frivillig tjeneste, men regner med at de vil bli fulgt opp lokalt.

Domprosten forteller at til matutdelingen i Lademoen menighet melder det seg så mange frivillige at det nesten er vanskelig å finne oppgaver til alle. Det sier noe om at det er mulig å rekruttere til oppgaver som oppfattes som meningsfulle og viktige.

Frivillighetsarbeidet er også diakonal tjeneste i seg selv, der de frivillige ikke bare gir, men også selv opplever mening og verdi. Å være frivillig i Den norske kirke bør gi til mulighet for verdifullt fellesskap og tilhørighet. Prosten i domprostiet, Ragnhild Jepsen, viser til samtale med de frivillige:

«I samtale med de frivillige går det fram at de ønsker å kjenne fellesskap med hverandre, og gjerne være i mindre grupper der en kan prate sammen, gå på tur eller gjøre andre ting i lag. Det sier meg noe om at frivillighetsarbeid også er diakoni; å sørge for gode arenaer for mening og tilhørighet i rammen av menighetens fellesskap.»

Frivillighetsåret 2022 la til rette for å fokusere på frivillighet i alle sektorer, i hele landet. Flere menigheter engasjerte seg i frivillighetsmarkeringer sammen med andre aktører lokalt. Mange menigheter arrangerte frivillighetsfester, og fikk økonomisk støtte fra bispedømmerådet til gjennomføring. Prosten i Fosen ser tydelig at det er de menighetene som arrangerer frivillighetsfest, som har flest frivillige. Å arbeide systematisk med frivillighet må være kontinuerlig satsningsområde i stabs- og rådsarbeid. Det handler både om holdninger og handlinger.

Nidaros bispedømmeråd har ei regional ressursgruppe for frivillighet, bestående av kontor, menighetspedagog, daglig leder, kirkeverge, prest og diakonrådgiver. Gruppen har vært med å utarbeide verktøykasse for frivillighetsarbeidet i menighetene. Deler av gruppa hadde ansvar for seminaret «Blomstrende frivillighet – hos oss?» på Stiftsdagene 2022. Nidaros er også ett av tre bispedømmer i Norge som er med i det danske forskningsprosjektet «Frivillige i Norden». Ca. 20 frivillige medarbeidere fra Trøndelag, sammen med frivillige fra Stavanger og Nord-Hålogaland, Danmark og Sverige, har hatt to samlinger i 2022. I 2023 vil det både være digitale og fysiske samlinger. Forskningsarbeidet vil være klart i løpet av høsten 2023. I tillegg til å forske på frivillighet, er en viktig merverdi at frivillige og ansatte som er med i prosjektet blir både inspirerte og motiverte til frivillig tjeneste.

3.3.3 Kirkens verktøy for digital samhandling utnyttes

Antall menigheter som bruker
Skjer i kirken

Kilde: Skjer i kirken

Bispedømme	Fellesråd/menighetsråd	Prosti	Sokn	Totalsum
Agder og Telemark bispedømme	5		60	65
Bjergvin bispedømme	13		111	124
Borg bispedømme	18	1	88	107
Hamar bispedømme	15		128	143
Møre bispedømme	9	1	70	80
Nidaros bispedømme	12		87	99
Nord-Hålogaland bispedømme	1		33	34
Oslo bispedømme			59	59
Stavanger bispedømme	5		56	61
Sør-Hålogaland bispedømme	9		36	45
Tunsberg bispedømme	5		82	87
Andre			2	2
Totalt	92	2	812	906

I Nidaros bispedømme bruker 87 av 119 sokn Skjer i kirken. Blant fellesrådene bruker 12 av 34 Skjer i kirken. Bispedømmet har som mål at flest mulig skal ta verktøyet i bruk.

3.4 Saemien Åålmege

Nidaros biskop har et særskilt ansvar for sørsamisk kirkeliv (jfr. bl. a pkt. 1.1.2). Dette innebærer også ansvar for den sørsamiske katedralmenigheten, Saemien Åålmege (etablert på permanent basis av Kirkerådet april 2015, etter en forsøksordning fra 2009).

Saemien Åålmege har fire ansatte i totalt 370% stilling, daglig leder, prest, diakonimedarbeider og ansatt i trosopplæringa. De har 531 registrerte medlemmer. Sørsamer bor spredt, og aktivitetene må gjennomføres som samlinger, gjerne over flere dager. Saemien Åålmege, ansatte og rådsmedlemmer, er også en stor ressurs for Nidaros bispedømme når det gjelder å øke kunnskap og kompetanse for alle ansatte i kirka.

Saemien Åålmege har levert egen årsrapport. Ellers vises det til den, men her vil vi nevne:

Visitias

I løpet av året 2022 har Nidaros biskop fått følge flere av de samlingsbaserte aktivitetene til Saemien Åålmege. Familiesamling i mars (Stjørdal), Seniortreff i mai/juni (Frosta), konfirmasjon i august (Snåsa), seminar i november (Stiklestad). Visitasåret avsluttes på familiesamlinga i Trondheim mars 2023 med visitasgudstjeneste i Nidarosdomen ved det samiske alteret 19. mars.

Under visitasen har det vært gode møter mellom sørsamer og Nidaros biskop. Det å samles, å ha tid sammen, betyr mye for mange. På seniorsamlinga kan en møte andre som også mistet en av foreldrene i ulykka i Dunderlandsdalen 1948 (bussulykke med 21 sørsamer involvert, på vei fra stiftelsesmøte i Norske Reindriftssamers Landsforbund, der 16 sørsamer mistet livet, mange ble skadet), på konfirmantleiren overføres samiske tradisjoner og på konfirmasjonsgudstjenesten samles slekta.

Det nye testamentet og salmebok på sørsamisk

6. februar 2018 ble det for første gang lest offentlig fra Åarjelsaemien Bijpeletekst (Sørsamiske bibeltekster). Åarjelsaemien Bijpeletekst er oversatte bibeltekster, dvs. alle lesetekstene som brukes under gudstjenester i Den norske kirke og Svenska Kyrkan. Men hele Det nye testamentet (hele Bibelen!) er ikke oversatt til sørsamisk. Et samarbeid mellom bibelselskapene i Norge og Sverige gjør at det nå går mot slutten av oversettelsesarbeidet for Det nye testamentet på sørsamisk. Aalkovisnie Baakoe lij -prøvetrykk av noen nyoversatte tekster - har vært delt ut i 2022. I 2023 vil alle husstander i Saemien Åålmege motta et eksemplar, slik at sørsamer kan komme med tilbakemelding på språket. Det nye testamentet skal lanseres helga 23.-25. august 2024 i Östersund.

Sørsamisk salmebok et prosjekt styrt av Samisk kirkeråd, i samarbeid med Härnösand stift og sørsamepresten, som representerer Saemien Åålmege. Målet er at salmeboka kan være ferdig sommeren 2023.

Å få disse bøkene på eget språk, betyr mye for det sørsamiske folket. Det sørsamiske skriftspråket er ungt, slik vi kjenner det nå, kun i bruk fra 1968. Det at språket brukes, også skriftlig, styrker både identitet og gir god selvforståelse for sørsamer. Andre kan på den måten få mer respekt for sørsamisk språk og kultur.

Kontakt med Härnösand stift

Det sørsamiske folket bor både i Norge og Sverige. Utfordringen for Saemien Åålmege og Den norske kirke, er at det ikke finnes en liknende institusjon på svensk side. Man kjenner enkeltpersoner, men ingen som på vegne av sørsamer i Svenska Kyrkan kan snakke for dem alle. Per dags dato må man være medlem av Den norske kirke for å være medlem i

Saemien Åålmege. Nidaros bispedømmeråd arbeider for at også medlemmer av Svenska Kyrkan skal kunne være medlemmer av Saemien Åålmege.

Det har vært både uformelle og planlagte møter med representanter fra Härnösands stift. Et planlagt fysisk møte i januar i Härnösand, ble et Teams-møte pga. korona. Både på konferansen, «Forsoning uten majoritetsbefolkningen», i Oslo i mai og på Samiske kirkedager i Enare i august, var det samtaler. 1. november arrangerte Saemien Åålmege og Nidaros biskop en seminardag på Stiklestad, med både svenske og norske bidragsyttere, «Ekstene» (sammen). Som nevnt er det også godt samarbeid om utgivelsen av Det nye testamentet, og det sørsamiske kirkebladet Daerpies Dierie har reportasjer og abonnenter fra begge land.

Sannhets- og forsoningskommisjonens arbeid

Rapporten fra Sannhets- og forsoningskommisjonen legges fram i juni 2023. Hvordan dette skal følges opp i Saemien Åålmege, er uvisst, men Saemien Åålmege vil følge nøye med. Kommisjonen har ikke delt mye informasjon mens de har arbeidet. Det blir spennende å se hvilke tiltak kommisjonen legger fram sett i lys av f.eks. vindmøllene på Fosen. Saemien Åålmege er glad for støtteerklæringen fra Nidaros bispedømmeråd (NBDR mai 2022) i den forbindelse.

3.5. Biskopenes virksomhet

Avviklingen av smitteverntiltakene i februar var en lettelse! Hele sivilsamfunnet skulle tilbake til «vanlig» virksomhet. Vi spurte oss: Hva vil bli som før, - og hva er forandret? Hvordan vil nedstenging og smittevern-restriksjoner prege menighetenes videre liv? Resten av arbeidsåret 2022 ble preget av ønsket om å ta igjen det tapte, og særlig i høsthalvåret var programmet tett: mange ønsket å få realisert utsatte arrangementer.

Vi har feiret 150, 151 og 152-årsjubileer for kirker i Nidaros i 2022, og det har vært ekstra betydningsfullt å kunne samles om kirkebyggene, som oppleves som fysiske uttrykk for tro, tilhørighet og felles historie og identitet i lokalsamfunnene.

Visitaprogrammet kunne tas opp igjen: i noen store områder gikk visitasene over flere dager i to uker: til sammen har 8 uker vært brukt til visitasarbeid. I tillegg pågår en mer saktegående visitas i Saemien Åålmege, hvor biskopen i -22 har deltatt på SÅs arrangementer i løpet av året: storfamiliesamling, seniortreff og samisk konfirmantleir. Denne visitasen avsluttes våren -23. Særlig spesielt ble en vakker høstkveld i Heim, hvor vi var samlet til en trivelig bygdakveld. Så begynte biler med blålys å kjøre forbi. Den vesle kveldskonserten i kirka måtte endre karakter, og ta opp i seg omsorgen for den vesle bygda som var blitt rammet av jordras, og hvor det seint på kveld ble klart at en av bygdas innbyggere var omkommet. Veien fra glede til sorg er kort. Livet er skjørt!

Visitasarbeidet er preget av mange rom for gode samtaler om viktige spørsmål, de er en mulighet til selv å bli bevisst om rikdommen i lokalsamfunnet, til å luften bekymringer for framtida, og samles til gudstjeneste, deltakelse og strategi-samtaler om hvor veien kan gå videre i samarbeid mellom lokalsamfunn og kirke for å bygge framtidstro, håp og gode lokalsamfunn hvor vi tar vare på hverandre, og hvor vi kan oppleve at vi er Guds medskapere i *mer himmel på jord*.

Nidaros biskop har to særlige ansvarsområder: sørsamisk kirkeliv, og pilegrimsarbeidet. I tillegg til Saemien Åålmege faste helge-arrangementer (se over) har det i år også vært arrangert en temadag «Ektesne-Sammen» om forsoningsarbeid og samarbeid over

landegrensen, og biskop Herborg har, sammen med flere fra SÅ, deltatt på Samiske kirkedager i Inari i Finland.

Pilegrimsvandringen fra Stiklestad til Nidaros fra olsokdagen til 3. august ble gjennomført for tredje gang i 2022. Biskop Herborg er med og tar imot pilegrimene den siste dagen, og deltar på en felles vandring til pilegrimsgudstjenesten i Domen, hvor pilegrimene tenner lysene på høyalteret med ilden de har båret med seg fra Stiklestad. En uke om sommeren brukes som vertskap langs pilegrimsleden. I november deltok biskopen i gruppen som var på en kombinert pilegrimsreise og besøk til vår vennskapskirke ELCJHL (Evangelical Lutheran Church in Jordan and the Holy Land).

Det har også vært fint å være vertskap eller deltaker i ulike sammenhenger i 22, store og små. Bymisjonen mottar hvert år, på vegne av Nidaros domkirke, ei våg tørrfisk fra Nordland fylkeskommune: tørrfisken blir tatt med til Domen for en takkegudstjeneste, før den blir til lutefisk – til glede for mange. En liten morgenstund med bønn, glede og takknemlighet for Guds gode gaver: både fisken og medmenneskeligheten, og en opplevelse å leve på for den som deltar.

I mai fikk Nidaros være vertskap for det svenske Biskopsmötet, som sammen var på en ukers retreat i Norge. En god opplevelse av fellesskap og vennskap, og en mulighet til samtale om spørsmål som er viktige for kirken i begge land.

Alle som ønsker seg inn i en kirkelig stilling som krever vigsling, deltar på introduksjonsprogrammet Veien til Vigslet Tjeneste. Her har Nidaros kontakt med en stor gruppe kandidater hvert år. Det er inspirerende å møte mange unge, motiverte studenter, men også de som i voksen alder søker seg inn i kirkelig tjeneste, og tar den utdanningen som skal til for å kvalifisere seg. Mange av dem gjør tjeneste som prestevikarer i den avsluttende fase av studiet, og bidrar til at menighetene blir betjent også når det ikke er kvalifisert prest på plass. Tilgangen på nye ansatte er dessverre mindre enn avgangen, og rekrutteringen er en kilde til bekymring, - men vi gleder oss over de som finner sin plass! I 2022 vigslet Nidaros biskop 2 kandidater til prestatjeneste, og 1 til diakon.

I 2022 var det skifte i to av 8 prostestillinger i Nidaros: Prostene er del av biskopens ledergruppe, og er nøkkelmedarbeidere. En del av biskopens virksomhet er også samråd og samarbeid med prostene, gjennom prostemøtene eller sammen med hver enkelt.

IV Styring og kontroll i virksomheten

A Arbeidsmiljø

Medarbeiderundersøkelsen

2022 har vært et år hvor rapporter fra medarbeiderundersøkelsen 2021 har vært brukt som verktøy for å jobbe med det lokale arbeidsmiljøet. Den enkelte stab og det enkelte prosti har identifisert ulike utfordringer og styrker som de har jobbet videre med. Det har vært samhandling mellom ledelse i begge arbeidsgiverlinjene om dette, og det har vært en god arena for samhandling. Regionalt arbeidsmiljøutvalg (RAMU) har også fulgt opp dette.

Sykefravær

Fraværstatistikken for 2022 viser at sykefraværet i liten grad har endret seg fra 2021. Tallene viser en liten nedgang i sykefravær. Landsgjennomsnittet for hele kirken viser i samme periode en økning sammenliknet med 2021.

Sykefravær	2020	2021	2022
Nidaros	6,7%	7,8 %	6,9%
Den norske kirke	5,4%	5,6 %	7,0%

Tallene er hentet fra Kirkerådets kvartalsrapport.

I 2022 er det totale sykefraværet for menn 5,0% og for kvinner 9,2%. Tallene er sammenfallende med tallene fra landet som helhet. Hoveddelen av fraværet skyldes langtidssykemeldinger på over 8 uker. Dette gjelder for både menn og kvinner.

Hos noen har fraværet psykososiale årsaker, men de fleste fravær skyldes likevel somatiske diagnoser. Alle fravær følges opp av prost, og vi har et godt samarbeid med bedriftshelsetjenesten, NAV og ulike behandlere. For eksempel har vi rask tilgang til psykiater for avklaringssamtaler, og mestringssamtaler med bedriftshelsetjenesten brukes aktivt.

Det jobbes kontinuerlig for god vikardekning i bispedømmet, samt støtte til den enkelte prest ved å prioritere i tjenesteoppgavene når det er mangel på presteressurser. Prostene gjør en god jobb i å være støttende ved ansattes sykdom, og å legge til rette for veien tilbake i jobb. Dårlig tilgang på vikarer gjør oss likevel sårbare, og er en kjent stressfaktor og merbelastning for den som opplever sykefravær.

Rutiner for varsling av kritikkverdige forhold internt i virksomheten

Nidaros bispedømme har tatt i bruk varslingssystemet «Mitt varsel», og lenke til denne ligger på bispedømmets hjemmeside. Personalleder og personalrådgiver er kurset i bruk av systemet. I løpet av 2022 har alle proster, tillitsvalgte og verneombud blitt gjort kjent med «Mitt Varsel». Informasjon er også gitt i alle prostilag.

Prostemøtet har hatt varsel- og avvikshåndtering som tema på møter. Dette vil også bli fulgt opp videre i 2023. Alle ansatte i ett prosti i Nidaros har i felles HMS-dag hatt rutinene for varsling av kritikkverdige forhold som tema.

Avvik og oppfølging av disse følge rutiner i Den norske kirkes HMS-håndbok. Ansatte i personalavdelingen er sertifisert i bruk av fakta - undersøkelse. Metoden brukes i håndtering

av konkrete saker tilpasset sakens karakter. Dette har gitt gode resultater blant annet i konflikthåndtering.

Det kom i 2023 inn 8 varsler. 6 av dem kom via varslingsportalen Mitt varsel. 2 av dem er fremdeles under håndtering. 3 varsler kommer fra eksterne, mens de resterende er fra ansatte. Alle bortsett fra ett er varsel mot prest eller prost.

B Likestilling, inkludering og mangfold

Likestilling- og diskrimineringsloven pålegger arbeidsgiver aktivitetsplikt. Nidaros BDR sin virksomhetsplan berører følgende punkter som følger opp Kirkerådets forventningsdokumentet "Rom for alle – bruk for alle".

Følgende punkter er hentet fra virksomhetsplanen 2023 som ble vedtatt i desember 2022:

- Alle menigheter inkluderer samisk språk i gudstjenestelivet.
- Kirken deltar aktivt i samfunnsdebatten på ulike arenaer i offentlige rom
- Stimulerer til nytenkning om kirkelig nærvær og motarbeide utenforskap
- Er et mangfoldig, tverrkulturelt og inkluderende fellesskap som kirke og arbeidsplass.

I forhold til egne ansatte har vi merket oss følgende punkter i Kirkerådets handlingsplan for oppfølging i bispedømmet:

Sette likestilling, mangfold og mangfolds-ledelse på dagsorden i ulike fora.

1. Oppfølging med LHBT kurs og samarbeid med kvinner i prestedtjeneste.

Utdannet to prester til kursholdere til LHBT kurs

1. Alle ansatte ved Nidaros bispedømmeråd er innkalt med obligatorisk oppmøte. De som er ansatt hos kirkevergen er invitert til å delta.
2. Vedtaket fra et samlet bispemøte om at Ingen prester kan nekte å samarbeide på bakgrunn av kjønn er fulgt opp. Det er ikke anledning til å bruke «kjøreregler». Dette gjelder for begge arbeidsgiverlinjer.

Rekruttere og beholde medarbeidere.

3. Utvikle samarbeid med kirkeverger og Nav for tilrettelegging for ansatte med nedsatt funksjonsevne.
4. Utvikle rutiner ved utlysning og ansettelser som sikrer at språk og praksis sikrer likestilling/mangfold ved rekruttering.

God personal og likestillingspolitikk

5. Tematisere likestilling, diskrimineringserfaring og universell utforming i medarbeidersamtaler.

Kvinner i prestedtjeneste og ansatte med LHBT-identitet

I 2021 og videre inn i 2022 har kirken hatt søkelys på likestilling, inkludering og mangfold. Rapportene etter undersøkelsen blant kvinner i prestedtjeneste, og «Å være en sak» om LHBT-personers arbeidsforhold har blitt tematisert i ulike fora. Bispedømmeråd, ledergruppe og regionalt arbeidsmiljøutvalg har alle jobbet med resultatene fra begge rapportene. Vi vil øke kompetansen blant de ansatte om hva som er diskriminering, og hva som er trakassering etter lovens forståelse, og hvordan dette rapporteres og følges opp av arbeidsgiver. I tillegg vil det være opplevelser som ikke kommer inn under lovens definisjon, men som ikke er ønsket. Vi vil at det enkelte arbeidsmiljø skal være en arena for dialog rundt også det som er vanskelig, og på den måten bidra til trygge arbeidsplasser.

«Å være en sak» var tema på Etterutdanningsdager for alle prester for to år siden. Selv om det er gode samtaler, bevissthet om belastninger og gode system for å forhindre diskriminering er det klart at dette er ekstra vanskelig for dem det gjelder. Åpenhet og synlighet omkring LHBT-identitet er relativt ny i vår kultur. Kunnskap, definisjoner og språk er under utvikling. Det kreves trygghet for å ha gode samtaler, som ikke oppleves krenkende. Som arbeidsgiver ønsker vi i året som kommer å legge til rette for at det skapes et samtaleklima hvor det ulike identiteter har plass, men hvor det også er trygghet for å kunne eksponere mangel på kunnskap og usikkerhet. Dette er noe vi har arbeidet systematisk med i over flere år og vier fortsatt ikke i havn. Et av de nye tiltakene som fortsatt pågår er LHBT kursene. Vi vurderte å videreutvikle vår egen samtaleguide fra undersøkelsen kvinner og prestetjeneste, men ble orientert fra Kirkerådet om å vente for det skulle komme en egen samtaleguide som skulle brukes til krevende arbeidsmiljø saker. Utfordringer knyttet til møte med kirkens medlemmer i forbindelse med dåp og begravelser er det ikke like enkelt å vite hvordan en skal møte. Her mener vi at en støttende leder, og godt kollegafelleskap, er det som kan bidra til å håndtere ubehagelige situasjoner. I tillegg trenger den enkelte å utvikle verktøy til å sette grenser for mennesker som bevisst eller ubevisst har en diskriminerende eller trakasserende adferd eller språk. Vi har ikke fått nye meldinger om uheldige episoder, men prostene skal ha et våkent blikk om noe skulle dukke opp.

[Kvinneandel i presteskapet og ved bispedømmekontoret, i lederstillinger i presteskap, søknader og tilsetninger presteskap, sykefravær, permisjoner og lønn i prosent av menn.](#)

Kvinneandel

- i presteskapet har av ukjente årsaker gått ned noen prosentpoeng, fra 44% til 39%, mens tallene for hele landet har gått motsatt vei. Nidaros ligger fortsatt høyere enn landsgjennomsnittet. Vi tenker at det må være helt tilfeldig at Nidaros` kvinneandel har gått ned - vi har ingen signaler på at noe annet.
- for biskop og proster er økende sammenlignet med 2020 og 2021. Det er imidlertid forholdsvis små tall, slik at når en mannlig prost blir byttet ut med en kvinne, gir det stort (11%) utslag.
- I lederstillinger ved bispedømmeadministrasjonen 0,0%! Tre av tre (stiftsdirektør og to seksjonsledere) er menn. Hvis en kvinne blir tilsatt som leder nå en slutter, øker kvinneandelen opp til 33%
- for ledergruppa totalt sett; biskop, proster og administrasjon er kvinneandelen 33,3% (tar vi med preses er tallet 30,8%) Vi har over lengre tid ønsket oss større kvinneandel i lederskapet, og det har vi absolutt søkelys på ved ansettelser av nye ledere. I skrivende stund er to kvinnelige proster på vei ut av tjeneste i Nidaros – en blir biskop og Bjørgvin og en pensjoneres om et år etter å ha fullført Olavsstipendet.

Oversikt over søknader til prestestillinger fordelt på kjønn:

Totalt antall søknader til faste prestestillinger.	Kvinner	Menn	Totalt
	16	20	36
Antall tilsetninger i 2022	Kvinner	Menn	Totalt
	2	9	11

Som det kommer frem i tabellen ovenfor så er det nokså oppsiktsvekkende få tilsetninger av kvinner. Bispedømmerådet har kjønnsfordelingen oppe som tema når de tilsetter. Forklaringen henger sammen med den enkeltes kvalifikasjoner. Bispedømmerådet ønsker å opprettholde en god kjønnsbalanse og bevissthet på det ved tilsetninger. Denne type utslag henger nok også sammen med at det ofte er svært få søkere, gjerne bare en til hver stilling.

Hva angår likelønn i presteskapet ligger Nidaros på 99,2% (97,6 for hele landet) noe vi anser som tilfredsstillende. For andre stillinger ligger vi dessverre på under 80%. Forklaringen er ingen kvinner i lederstillinger i administrasjonen.

C -Vurdering av internkontroll -overordnet vurdering av styring og kontroll i bispedømmet

Det arbeides systematisk med risikovurdering og virksomhetsstyring. Egne risikovurderinger blir gjort både i forhold til HMS, virksomhetsplan og prestatjenesten.

Med hensyn til prestatjenesten er tilstrekkelig prestatjeneste i alle sokn den største risikovurderingen. Det arbeides betydelig for å sikre tilstrekkelig geistlig betjening.

GDPR og personvern var gjennom en revisjon i desember 2021. I 2022 er det blitt jobbet systematisk med å rette opp avvik som ble avdekket i revisjonen.

Økonomiforvaltningen følger Økonomireglementet for rDnk. Arbeidet med bedre periodisering er blitt fulgt opp og økonomistyringen har blitt bedre. Ennå kan det være potensial for forbedringer.

Det er ikke avdekket mislighold i virksomheten. Vurderingen er at risikoen for mislighold er lav og akseptabel.

V Vurdering av framtidsutsikter

Strategiplanen for Den norske kirke for perioden frem til 2029 «*Mer himmel på jord*» gir en tydelig kurs og retning. Kirken skal åpne rom for tro og være der livet leves både for den enkelte og for samfunnet. Også arbeidet med kirkens organisasjon handler om å gjøre kirken i stand til å virkeliggjøre dens oppdrag og mål.

I tillegg har vi i bispedømmet verktøyverdiene- vennlig, viktig, modig og dyktig. Disse opplever vi som gode ambisjoner å strekke seg etter.

Håpsteget

I Nidaros ser vi mange håpsteget som gir fremtidstro. Deltakelsen på gudstjenester og andre arrangement er på vei oppover etter to tunge år med pandemi. Småbarnsforeldre opplever det meningsfullt å komme til kirken. Andelen barn som er døpt har økt i fra 2019 til 2022 fra 60% til 64%. Flere store samlinger for konfirmanter er etablert. Andelen konfirmanter av årskullet er opprettholdt og er på 81%. Vi registrerer ny giv i ungdomsarbeid og ungdomsrådet. Oppslutning om konserter og kulturarrangement i kirkene er økende. Antallet frivillige er også økende. Medlemstallet som har vært fallende har nærmest flatet ut i 2022

Vi ser også mange håpsteget i samhandlingen mellom kirken og lokalsamfunnet.

Flyktningarbeid, matutdeling på skoler, modige møter mellom ungdom og mange diakonale tiltak i menighetene.

Det kan se ut som om menighetene i større grad finner sin rolle som en stor og viktig sivilsamfunnsaktør og at det ligger til rette for samarbeid og samskaping med både offentlige og private aktører. Strategiplanen og Bærekraftmålene har vært med å inspirere til felles innsats i lokalmiljøet. Menighetene erfarer at kirken har noe viktig å bidra med innenfor psykisk uhelse, utenforskap, integrering og eldreomsorg.

Utfordringer

Gudstjenesten er menighetens hovedsamling. Bare for 8 år siden (2015) var det over 500 000 deltakere på gudstjenester i Nidaros. I 2022 er vi mer enn 100 000 færre. Hva handler det om? Er det fritidssamfunnet og hyttelivet som gjør at søndagsgudstjenesten kl. 11 taper terreng? Vil et mer differensiert gudstjenestetilbud være et av svarene? Vi registrerer at hverdagsgudstjenestene får økt oppslutning, men trenger mer kunnskap. Refleksjon og fornyelse av gudstjenestetilbudet bør få større fokus i prostiene og lokalmenighetene. Prostene som strategiske ledere vil kunne spille en stor rolle. Viktig – modig – dyktig er våre begreper som kan være inngangsverdier for å snakke om fornyelse av gudstjenestetilbudet.

Andelen kirkelig gravferd av våre medlemmer har sunket fra 94% til 90% fra 2021 til 2022. Andelen i forhold til antall døde er i Trondheim på 68%. Tall for øvrige deler av bispedømmet har vi ikke fått p.t. Dette er tall som gir grunn til refleksjon. Har det festet seg en oppfatning av at kirken ikke tilbyr personlige seremonier? Er vi for lite flinke til å legge til rette for individuelle ønsker? Gravferden er ikke stedet for å oppdra mennesker eller ri kirkefaglige og kirkemusikalske prinsipper, men å møte mennesker med imøtekommenhet og vennlighet i en av livets vanskeligste faser. Våre verdier; vennlig - viktig – dyktig, utfordres i møte med denne utviklingen.

Rekruttering

Rekrutteringssituasjonen til kirkelige stillinger har vært utfordrende i mange år. Det gjelder de fleste kirkefaglige stillinger. Rekruttering til kirkelige stillinger må derfor ha fokus også i årene fremover.

Vi må bli flinkere til å fremsnakke det å jobbe i kirken og fremstå som en moderne og framoverlent virksomhet. Arbeidet med ny kirkelig organisering må også ha et fokus på å skape gode og trygge arbeidsmiljøer hvor folk kan kjenne på at de blir ivaretatt som arbeidstakere.

Det er ikke tvil om at et godt ungdomsarbeid fra konfirmasjonsalder og oppover er viktig for å rekruttere ungdom til å ta kirkelig utdanning og satse på kirken som arbeidsplass. Det er derfor gledelig å registrere at ungdomsarbeidet har fått større fokus de siste årene.

Tålmodighet og utholdenhet over tid er viktig i alt arbeid med ungdom. Det finnes ikke lettvinne løsninger. Samarbeid med ulike aktører som ulike ungdomsorganisasjoner og samarbeid mellom menigheter og prostier, tror vi også er viktig. Ungdom trenger å oppleve å høre til og at de er mange.

Økonomi

Økonomien for kirken i Nidaros er helt avhengig av kommunale og statlige bevilgninger. Mye tyder på at vi går inn i tider med tøffere offentlige prioriteringer. Det kan bety at tilskudd til kirkelige formål også kan bli mindre. Privat finansiering gjennom ofringer, givertjeneste og liknende er lite utbredt og utbygd i bispedømmet. Det betyr at vi er særlig sårbare for nedskjæringer fra kommuner og statlige tilskudd. Å ta større ansvar for egen økonomi bør derfor komme høyere opp på prioriteringslisten i årene fremover.

Som et tradisjonelt folkekirkebispedømme med sterke bånd mellom kirke og kommune, er det å satse på givertjeneste og privat finansiering noe fremmed. Skal vi lykkes med større egenfinansiering vil det kreve en kulturendring.

VI Årsregnskap 2022

Årsregnskapet viser et mindreforbruk på totalt kr 1 486 000 hvorav kr 632 000 er mindreforbruk på drift og kr 854 000 er mindreforbruk på tilskudd.

Mindreforbruket på drift skyldes i hovedsak vakanser i prestestillinger og at det ofte ikke er tilgjengelig vikarer. Regnskapet viser også et betydelig merforbruk på reisekostnader. Det er bekymringsfullt med tanke på økonomistyring og med hensyn til å redusere bispedømmets klimaavtrykk som i hovedsak skyldes reisevirksomheten.

Mindreforbruket vil bli tillagt balansekontoen slik at den ved inngangen til 2023 er på totalt kr 1 886 000. Det vil utgjøre mindre enn 1% av årlig driftsbudsjett og vil styrke bispedømmerådets muligheter til å håndtere uforutsette hendelser.

Mindreforbruket på tilskuddsmidler har tilsvarende bakgrunn ved ledighet i diakoni og undervisningsstillinger. Dette mindreforbruket vil bli brukt som ekstraordinære tilskuddsmidler som menighetene kan søke på våren 2023.

Det fremgår også av årsregnskapet at det ikke ble tilført OVF midler i 2022 og dermed heller ikke slike tilskudd til menighetene.

	Regnskap	Budsjett	Avvik	Kommentarer til avvik, eller referanse til kommentarer
Budsjettgruppe 1 - Driftsregnskapet	31.12.2022	31.12.2022		
Inntekter	-737	-200	537	
Tilskudd/varekjøp	-256	-429	-173	
Lønnskostnader	107 642	110 573	2 931	Mange vakante stillinger.
Andre driftskostn	16 703	14 040	-2 663	Reiser merforbruk 2,4 mill
Sum budsjettgruppe 1	123 352	123 984	632	
Samlet tildeling budsjettgruppe 1				
Avvik budsjett mot tildeling, budsjettgruppe 1			-123 984	
Avvik regnskap mot tildeling, budsjettgruppe 1			-123 352	

	Regnskap	Budsjett	Avvik	Kommentarer til avvik, eller referanse til kommentarer
Budsjettgruppe 2 og 3 - Tilskudd *	31.12.2022	31.12.2022		
Trosopplæring	33 361	33 498	137	
Diakoni	6 726	7 204	478	
Undervisning	6 520	6 759	239	
Kirkemusikk	112	112	-	
Domkirke (Oslo og Nidaros)	3 442	3 442	-	
Annet (inkl OVF)			-	
Gruppe 3 (kun KR)	-	-	-	
Sum budsjettgruppe 2 og 3	50 161	51 015	854	
Samlet tildeling budsjettgruppe 2 og 3				
Avvik budsjett mot tildeling, budsjettgruppe 2 og 3			-51 015	
Avvik regnskap mot tildeling, budsjettgruppe 2 og 3			-50 161	

* Tilskudd = Koststed XXX5xxx

Sum 2022	173 513	174 999	1 486
-----------------	----------------	----------------	--------------

Spesifikasjoner:

Årsbudsjett 2022

-formål: spesifisere årsbudsjettet i tildelt ramme samt med planlagt bruk av akk. mer/mindreforbruk

Årsbudsjettet og bruk av mer/mindreforbruk	Tildelt ramme 2022	Budsjettert bruk av akk. mer-/mindreforbruk	Årsbudsjett 2022	Kommentarer til årsbudsjettet og bruk av mer/mindreforbruk
Budsjettert under gruppe 1, drift	123 985	-	123 985	
Budsjettert under gruppe 2 og 3, tilskudd	51 738	-	51 738	
Sum budsjettgrupper	175 723	-	175 723	

Akkumulert mer-/mindreforbruk

-formål: vise "oppsparte midler" for enhetene og endringen i disse

Akkumulert mer-/mindreforbruk	Akkumulert "beholdning" pr 01.01.22	Mer-/mindreforbruk 2022	Akkumulert "beholdning" 31.12.22	Kommentarer til akkumulert mer/mindreforbruk
Akkumulert i budsjettgruppe 1	1 254	632	1 886	
Akkumulert i budsjettgruppe 2 og 3	-	854	854	
Sum budsjettgrupper	1 254	1 486	2 740	

Spesifikasjon av Ovf-midlene:

OVF	2022			Kommentarer, eller referanse til kommentarer
	Regnskap	Budsjett	Avvik	
Administrasjon - 491			-	
Diakoni - 492	268		-268	
Barn og unge - 493	186		-186	
Gudstjenesteliv - 494	78		-78	
Kirkemusikk og kultur - 495	181		-181	
Samisk kirkeliv -496			-	
Andre fellestiltak (inkl SMM) - 497			-	
Internasjonale og økumeniske organisasjoner -498	10		-10	
		723	723	
Ovf total (for rapportering til Ovf)	723	723	-	